

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugosla-
viji 50 Din, za
inozemstvo 100 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Ceko
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.348
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
Istoletni, peti-vrsta
mali oglaš po 150
in 20, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 250, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g. Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Jedro krize: Moža ni.

Ob desetletnici sovjetske vlade smo zapisali, da nam pri taki veliki revoluciji, kot je ruska ne preostaja drugega kot čakati ter da niso izključena nadaljnja presenečenja. Danes, ko je borba med vlado oziroma stranko in opozicijo dosegla svoj višek, ko se njen voditelj Trockij ne pošilja več enostavno na dopust kot pred dvema letoma, ko ne zadostuje več sankcije strankinega statuta, ampak mora priti na pomoč stranka in državni ter zloglasni policijski aparat bivše »čeka«, ko niti tkzv. vladna večina ni homogena, ampak se tudi tu razločuje med skupino vlade Rykova in Kalinina ter strankarskim aparatom glavnega tajnika Stalina, gornje stališče le še podčrtavamo. Vendar pa se zdi, da so ravno zadnji dogodki pokazali na jedro te krize, ki bi jo kratko označili: Moža — Ljenina — ni več!

Že v značaju ruske komunistične stranke, ne samo vsled nerealnega, utopičnega programa, ampak tudi radi manjšinskega položaja med milijonskimi masami ruskega naroda, leži brezpogojna zahteva po železni disciplini v stranki. Da pa se taka disciplina ohrani, mora voditi stranko mož velike avtoritete, hitrih sklepov, sposobnosti prilagoditi se dejanskim razmeram in okretnosti. Te glave ni, velikim očetom slede običajno manjši sinovi, rivaliteta je neizogibna, in kjer trdi prvi »belo«, pravi drugi »črno«. Stalin, Rykov in Buharin pravijo: Sovjetska vlada ima v svetu vedno več prijateljev. Ne samo v Evropi, ampak tudi Aziji. S svojim gospodarstvom vplivamo na svetovni trg, kjer s svojimi cenami (glej petrolej) pobijamo kapitalizem. Predvojni carskih dolgov nismo priznali, pač pa bi plačali en del pod pogojem, da nam da dotična država kredit za industrijo. Notranji položaj je trden in delavci dobe celo 7 urni delavnik. Kmetje niso lastniki svojih zemljišč, ampak le zakupniki in če se njihovo blagostanje boljša, je to le dokaz, da smo na pravi poti.

Ravno nasprotno trdita oba voditelja opozicije Trockij in Zinovjev: Vlada je v zunanji politiki stopala od poraza do poraza. Doživela poraz na Kitajskem, se po nepotrebnem sprla z Anglijo in Francijo, bila neaktivna pri sklepanju evropskih političnih zvez ter ni znala držati niti Turčije na svoji strani. V notranji politiki je zatajila program. V deželo se vrača kapitalizem, kmetje so pravi lastniki ozemlja in kar je glavno: ne mali, ampak srednji in bogati odločajo. Delavcem jemlje vlada veliko pridobitev 8 urnega delavnika in jih odvira. In pri dokazovanju teh tez se ponavljajo običajne poleg tipičnih sovjetskih prikazni. Vlada manifestira, opozicija demonstira. Vlada razpošilja zaupnike, opozicija nastavlja volune med policijo in armado. Obojni objublja delavstvu več kot ima. Stalin 7 urnik, Trockij pa garantira za vse večne čase 8 urnik. Opozicija očita vladi izdajstvo nad komunizmom ter jo obkłada z hurjuji in kapitalisti, vlada pa opoziciji že vdomečeno »kontrarevolucionarnost«, kar pomeni isto kot sovražnik sovjetskega sistema sploh. Oba tabora zbirata pristaše. A vlada je močnejša, preganja opozicijo, razganja njena zborovanja in jo izključuje iz stranke, kar pomeni praktično zigosati jo za »vogelfrei«.

Kje je mož, ki bi predstavljal eno voljo? Kje mož, ki bi povedal, kdo ima prav? Trockij ima gotovo prav, ko trdi, da o kakem komunizmu ni več duha ne sluha. Ali to trdo resnico je razodel že pred šestimi leti Ljenin in sedanja opozicija mu je enako ploskala kot sedanja vlada. Tudi je res, da se vrača v deželo kapitalizem. Toda že z uvedbo komunizma je bil ustvarjen državni kapitalizem in Trockij je bil eden njegovih graditeljev. Res je zopet, da III. internacionala ni žela toliko uspehov kot so prerokovali iz Moskve. Toda dejstvo je, da je stal njej na čelu Trockijev alter ego Zinovjev, ki je imel dovolj prilike, časa in sredstev, da pokaže, kaj se da izvesti. In če se opozicija jezi na individualistično kmetstvo prebivalstvo, je ta kritika nelogična. Saj so bili njeni možje soodločilni, ko se je ukinila oddaja žita, dovolilo plačevanje davkov v denarju, prosta trgovina in podpisal agrarni kodeks, ki daje vsakemu, kar pač poseduje. Ali bo torej opozicija po desetletnih skušnjah zopet začela tam, kjer je Kerenski pustil?

Dvomimo. Vendar pa utegne to razkranje dovesti do velikega preokreta vsaj v strankarskem oziru, če se enkrat pokažejo znaki, kako bo opozicija, če jo pusti bivša

„Dobro sem končal stvar za obe državi!“

Marinković v Belgradu. — Solunsko pristanišče pride na vrsto. — Glede Bolgarije ni novih momentov. — Marinković Briandu Briand Marinkoviću. — Marinković pri kralju in predsedniku vlade. — Bodrero zopet v Belgradu.

r Belgrad, 16. nov. (Izv.) Zunanji ministar g. dr. Voja Marinković je danes popoldne ob pol 3 prispel iz Pariza v Belgrad. Z njim so se vrnil tudi vsi člani njegovega spremstva. Na potu od Pariza do Belgrada sta ga med potjo pozdravila tudi milanski generalni konzul Bojevič in generalni konzul v Trstu g. Vlakjo Savič.

Na belgrajski postaji so ga pričakovali tuji poslanički na našem dvoru. Francoski poslanik g. Dard, poljski poslanik g. Okenski, češkoslovaški poslanik g. Seba, odpravnik poslovskega poslanstva in uradništvo zunanjega ministarstva kakor tudi več poslancev. Od ministrov so ga sprejeli gg. Šumenkovič, Miovč in Spaho.

Nekaj časnikarjev nas je šlo zunanjemu ministru nasproti do Zemuna. Na vožnji od Zemuna do Belgrada je zunanji ministar g. Marinković dal sledečo izjavo:

»Mnenja sem, da sem dobro dokončal stvar za obe državi in za celokupen položaj sploh. To, kar sem storil, je samo v korist. Novoustvarjeni položaj je takšen, da vsakdo ve, pri čem je. To lahko samo vpliva na konsolidacijo miru. O vsem tem bom v kratkem govoril v narodni skupščini, kjer se je predložila, kakor znano, interpelacija. Pri tej priliki bom voditeljem opozicije dal potrebne odgovore, ki sem jih moral radi tega potovanja odložiti. Sedaj ni nobenega razloga odlašati s tem odgovorom. Čim bo skupščinsko predsedstvo postavilo na dnevni red to interpelacijo, bom nanjo odgovoril. Tam bom navedel razloge, radi katerih je prišlo do podpisa te pogodbe. Obenem bom orisal značaj, ki ga po mojem mnenju ta pogodba naj ima.«

»Za sedaj o balkanskem Locarno ni bilo govora,« je odgovoril, »to je vprašanje, na katerem se mora delati. Balkanski Locarno ni tako nujna stvar, ker niso iste razmere, iz katerih je izšel Locarno.«

»Ali je balkanski Locarno v zvezi s trditvijo, da se bodo pričela pogajanja med nami in Grki?«

»To ni v nobeni zvezi s tem. Mislim, da se bomo pogajali z Grčijo samo radi solunskega pristanišča. Mogoče bo potem prišlo na dnevni red še kako drugo vprašanje. Najprej se mora to urediti.«

»Gospod ministar, v koliko je upravičena bojazen Italije radi sklenitve prijateljske pogodbe s Francijo?«

»Ne verjamem, da bi mogla obstojati kakšna bojazen radi tega pakta s Francijo od strani Italije, razen če ne mislite na italijansko časopisje.«

»Da, gospod ministar, na pisanje italijanskega časopisja tudi mislimo.«

»To je druga stvar. Na časopisje jaz ne mislim. Vendar ta bojazen ni upravičena. Naša politika ni agresivna. Z ozirom na to ne more biti nobena pogodba neugodna za nikogar, kdor vodi lojalno politiko miru, kakor

tudi mi nimamo povoda dvomiti v kakšno vlado, da ni lojalna.«

»Ali bi nam lahko, gospod ministar, povedali o našem razmerju do Bolgarije?«

»V razmerju do Bolgarije ni nastopil noben nov moment. Sicer pa bom o teh razmerah govoril tudi v narodni skupščini. To je velika zgodovina, vendar novega ni nič. Naše razmerje do Bolgarije se nahaja v tistem stanju, kakor se je nahajalo, ko sem odšel v Pariz.«

Medtem je prispel vlak na belgrajsko postajo. Preden se je g. Marinković poslovil od časnikarjev, je dejal še sledeče:

»Lahko rečete, da sem dobro dokončal to delo in da je to dobro za obe državi. Nadejam se, da bo to brez dvoma dobro vplivalo na razvoj naših mednarodnih odnosov nasproti drugim državam. O tem in o drugih stvareh bom dal potrebne izjave v narodni skupščini.«

r Pariz, 16. nov. (Izv.) S postaje Valorbe je poslal jugoslovanski zunanji ministar gosp. Marinković francoskemu zunanjemu ministru g. Briandu brzojav, v katerem se mu ponovno zahvaljuje za prirčen sprejem, o katerem je odnesel nepozabne spomine. »Vračam se v Belgrad,« se glasi brzojavka, »z legitimnim zadovoljstvom, ker sem s svoje strani dosegel, da se je s svečanim aktom pričela nerazrušljiva zveza prijateljstva, ki je že od davna vezala Jugoslavijo s Francijo. Prepričan sem, da bo prijateljska pogodba služila kot čvrst temelj v verigi zavezništva in svobode, za katero stremite, pri čemer Vas spremlja občudovanje celokupnega sveta.«

r Belgrad, 16. nov. (Izv.) Francoski zunanji ministar g. Briand je poslal na Marinkovičovo pozdravno brzojavko s poslednje francoske postaje sledeči odgovor: »Brzojav ki ste mi ga poslali, ko ste zapuščali francosko ozemlje, me je posebno ganil. Čustva, ki ste jih izrazili, povsem odgovarjajo mojim čustvom in bodo v celokupni francoski javnosti najtopleje odjeknila. Obenem s Vami se radujem tudi jaz nad srečnim sklepom sporazuma, s katerim sta Francija in Jugoslavija hoteli istočasno potrditi poleg njihovega toplega in starega prijateljstva tudi skupno voljo, voditi politiko miru v okviru principov, ki so se svečano dokumentirali s paktom Društva narodov in locarnsko pogodbo.«

r Belgrad, 16. nov. (Izv.) Popoldne ob 5. do 7. je bil zunanji ministar g. dr. Marinković v avdienci pri Nj. V. kralju. Dasiravno ni dal o svoji avdienci nobenih izjav, vendar je jasno, da je g. Marinković pri tej priliki Nj. V. kralju obširno poročal o svojem bivanju v Franciji in o podpisu prijateljske pogodbe med obema državama. Takoj po avdienci je sprejel g. Marinkovič predsednik vlade, kateremu je istotako poročal o vseh zadevah.

r Belgrad, 16. nov. (Izv.) Italijanski poslanik g. Bodrero je prispel v Belgrad z istim vlakom, kakor zunanji ministar g. dr. Marinković.

Ekstrature gospoda Davidoviča.

r Belgrad, 16. nov. (Izv.) Danes je v Belgradu velika slava sv. Gjurgijce. Med drugimi sta ga slavila tudi finančni ministar g. dr. Bogdan Marković in vodja demokratske stranke g. Ljuba Davidovič. Seveda so se slave porabile za politične demonstracije. Gg. Pribečević in Joca Jovanović sta obiskala g. Davidoviča in se z njim razgovarjala o političnem položaju. Popoldanski opozicijski listi pišejo o tem obisku in pripominjajo, da to pomenja korak bližje k ustanovitvi demokratskega bloka, ali kakor ga naziva opozicija »demokratska koncentracija«.

Vladni krogi pa so prepričani, da so to prazne demonstracije, kakršnih se je sedaj vprizorilo nešteto, vedno brez uspeha. Davidovičevi pristaši v belgrajski krajevni

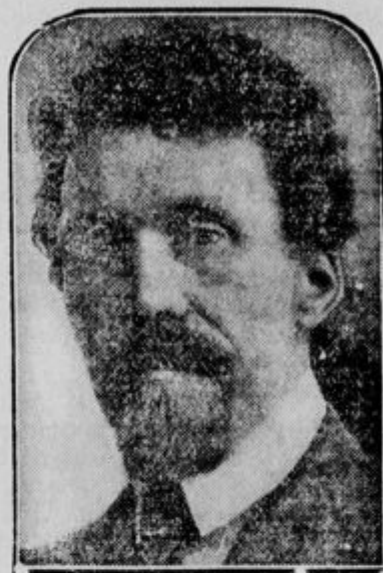
»čeka« pri življenju, zagrabila tale vprašanja: Delati v okviru že obstoječe stranke, se je polastiti, ali pa ustanoviti novo in sicer v prvi vrsti iz ogromne mase nadstrankarjev. Polastiti se sedanje internacionale, ali pa začeti z novo. In kakšno obliko naj zavzame to

organizaciji so zahtevali, da naj g. Kumanudi ali odloži belgrajsko župansko mesto, ali pa ministrski portfelj. G. Kumanudi ne misli storiti ničesar. Opozicijski listi so se te zadeve polastili in jo glodajo ter o njej razpravljajo na dolgo in široko.

Z Marinkovičovo vrnitvijo pa bo vprašanje, ali naj se še nadalje trpi Davidovičovo koketiranje z opozicijo in gonja proti g. Kumanudiju, stopilo v ospredje že prihodnje dni in postalo aktualno. Dogodki v demokratski stranki sicer niti najmanj ne ogrožajo sedanje kombinacije, vendar ovirajo nemoteno delovanje.

Odbor ministrov je danes pretresal načrt občinskega zakona.

strankarsko življenje, če dosedanje ni dobro? Kaj je z armado? Pri vsem tem pa velja: Če se ne dopusti normalno življenje — in Trockij pravi, da ne — ali ima opozicija moža, ki bo strnil vse niti v eno roko kot Lenin? Če bi ga imela, bi ne bilo trenutnih bojov!

Rykov, predsednik zveze sovjetskih republik.

„Italiji je končno zaprta pot na Balkan“

e Rim, 16. nov. (Izv.) Današnji »Popolo d'Italia« se še vedno bavi s prijateljsko pogodbo med Jugoslavijo in Francijo in piše:

»Tudi po protitalijanskih demonstracijah v Jugoslaviji je italijanski javno mnenje ostalo mirno in korektno (?) Fašistična Italija rajši dela in molči, kakor da bi demonstrirala po ulicah (?) V Jugoslaviji je vzbudil podpis pogodbe velike skrbi, da ne bi ta sistem zvez in blokov motil miru v Evropi in nje obnovitve (?) Stari britanski imperij ima potrebo po miru in zadovoljen je, da so angleški časnikarji sprejeli francoske obveze na Balkanu s mračnim čelom. Isto so storili nekateri nemški in francoski listi. Nova pogodba se je izkazala kot jez proti Italiji tudi na Jadranu in Balkanu, kjer Francija nima neposrednih interesov. Našemu ljudstvu, kateremu se tudi priznava pravica do življenja, naj bi bila končno veljavna zaprta pot proti zapadu, Sredozemskemu morju, na Jadran in Balkanskem polotoku. Gg. Briand in Marinković sta zatrdila, da ima pogodba miroljuben značaj. Toda z demonstracijami v Ljubljani, Splitu, Belgradu in Zagrebu je Jugoslavija pokazala prav naivno, da je pakt naperjen proti Italiji.

Francoski pacifizem se lepo kaže ob Renu. Medtem ko je Italija spraznila Dalmacijo, ima Francija čete ob Renu. Se bolj se da diskutirati o jugoslovanskem demokratičnem pacifizmu. Državo vodi Narodna obrana (?), ki nosi odgovornost za umor Obrenovičev in usodni zločin v Sarajevu. Častni predsednik te organizacije je mali prestolonaslednik. Cilji napadalnega militarizma te organizacije so Celovec, Trst, Skader in Solun. Srbski častniki, katerim so se v treh zaporednih vojnah odprla vrata do kariere, izjavljajo, da je iz majhne Srbije nastala velika Jugoslavija in da je treba za ustvaritev slovenskega imperija pričeti z vojaško operacijo.

Namesto nekdanje Rusije podpira Jugoslavijo danes Francija, ki je zamenjala latinsko pobratimstvo s slovanskim. Medtem, ko se v Parizu povdarja, da je francosko-jugoslovansko prijateljstvo najintimnejše, kar jih je mogoče misliti, se vrše v Jugoslaviji dinarske zbirke za zatirane brate v Italiji. (Ali nimamo dolžnosti?)

Gg. Briand in Marinković govorita o miroljubnosti pogodbe, med tem ko obisk maršala Focha in generala Franchet d'Esperaya v Jugoslaviji in dobava municije od Francije dokazujeta, da se je popreje dosegel sporazum med generalnim štabom.

Angleško časopisje je z veliko radostjo ugotovilo, da za Francijo, ki jamči za Jugoslavijo na Jadranu proti Italiji, jamči Italija ob Renu. Ta kontrastni položaj se bo lahko razvijal.

RIMSKE DEMONSTRACIJE.

v Rim, 16. novembra. (Izv.) Dopoldne so študenti rimske univerze poskušali priti v demonstrativnem sprevodu pred francosko in jugoslovansko poslaništvom. Kričali so: »Doli Francija, doli Jugoslavija!« Na poziv policije, da se razidejo, se niso upirali. Ko rimski listi o tem poročajo, podčrtavajo pri tem duh discipline rimskih študentov in izjavljajo, da je ta manifestacija opravičena reakcija na protitalijanske demonstracije v Jugoslaviji. »Lavoro d'Italia« pristavlja, da ta manifestacija pomeni, da je patriotizem v Italiji vedno buden in da ne trpi nobenega nasilja. Za rimskimi študenti stoji sklenjena mladina vseh drugih italijanskih univerz in ves italijanski narod.

Delovni program vlade.

PRENOS DRŽAVNIH POSLOV NA OBLASTNE SAMOUPRAVE. — ZAKON O OBČINSKI AVTONOMIJI. — IZENAČENJE DAVKOV. GOSPODARSKI PROGRAM. — REFORMA CELOKUPNE DRŽAVNE UPRAVE.

Kakor se doznava, je ministrski svet, ki se je bavil z državnim proračunom za leto 1928-29, pretresal tudi vprašanje o prenosu raznih poslov, ki jih je doslej vršila državna uprava

na oblastna samoupravna telesa.

Obseg teh poslov da je večji, nego se je splošno mislilo. Ker gre za zelo važne zadeve, je seveda treba, da se ta prenos izvrši po zakonskih predlogih, ki se morajo še v vladi formulirati in se potem predložijo narodni skupščini. Najvažnejše je pri tem vprašanje

finansiranja samouprav,

oziroma, kako bi se en del državnega proračuna prenesel na oblastne samouprave, kar bo, kakor se trdi, državni proračun nekoliko obremenilo. Uredba o prenosu poslov in finansiranju samouprav za te posele je že gotova in pride že zdaj v sejo vlade. Ta uredba se bo obenem z državnim budžetom predložila narodni skupščini kot prvi najvažnejši zakon, ki se ima izglasovati. — V zvezi s tem je načrt, da bi se

mesti Zagreb in Belgrad

izločili iz kompetenc oblastnih samouprav in tvorili svoji lastni oblasti, oziroma da bi se v teh dveh mestih občinski in oblastni samoupravni posli tako kombinirali, da bi se administracija poenostavila, tako da ne bi bil potreben dvojen aparat. Ta kombinacija — poroča »Jutarnji list« — bi se dala tem lažje izvesti, ker imata obe mesti svoje posebne oddelke za socialno politiko, trgovino, šolstvo itd. Ta zakonski predlog se je zato sklenil, ker sta ti dve mesti preobremenjeni z občinskimi dokladami, da ne moreta prenesti i oblastnih. — Jako važen problem je zakonski načrt o

občinski samoupravi,

ki ga pretresa poseben odbor ministrov. Načelno vprašanje, ali naj obdrži polno in neposredno nadzorstveno oblast nad občinsko avtonomijo oblastna in okrajna samouprava ali pa naj jo vrši i nadalje državna uprava, je rešeno v prilog

oblastnega in okrajnega samoupravnega nadzorstva.

Veliko važnost se tudi posveča vprašanju, katere socialne funkcije da naj se poverijo občinam in v kakšnem obsegu. V ostalem je načrt kompromis med bivšim avstrijskim in madjarskim občinskim zakonom. Od madjarskega zakona se je privzel princip

čim večjih občin

in čim večje kvalifikacije za obč. uradnike, od avstrijskega pa načelo čim večjega varstva

samoupravne svobode

občinskega zastopa. — V delovni program vlade spada tudi

izenačenje davkov,

ki bo šele prineslo stabilnito v državni proračun in ni samo velikega gospodarskega, temveč tudi političnega pomena. O tem je že izdelan zakonski načrt, h kateremu pa je minister za finance predlagal nekatere več ali manj bistvene izpremembe. Ta izprememeni in dopolnjeni načrt sicer še ni razdeljen med vse ministre, vendar pa bo prišel v najkrajšem času pred ministrski svet. Ker je izenačenje davkov problem, ki posebno zadeva srbijanske kraje, kateri so dozdaj v primeru s prečanskimi bili manj obremenjeni, je naravno, da prizadeva srbiskim strankam izvestne težave, na čemer snuje opozicija seveda

svoje intrige,

ki pa, kakor se da natančno predvideti, ne bodo imele uspeha, ampak se razbile ob popolni solidarnosti gg. Vukičevića in Marinkoviča, oziroma demokratske stranke, ki se kljub sestankom med gg. Davidovićem in Pribičevićem ali ravno zaradi njih čedaljebolj odmika od ominoznega bloka »seljačke demokracije«, ki nosi v Radičevi klepetavosti in nezanesljivosti kal zgodnje smrti v sebi. Kako je vlada stabilna, dokazuje ves njen gospodarsko-finančni program. Budžet obsega, kakor znano

važne železniške zgradbe,

o katerih je bila v vladi živahna diskusija; za velike javne zgradbe se bo najelo veliko posojilo. S tem je v zvezi reševanje še drugih gospodarskih problemov, ki čakajo nujne rešitve. Za vse sloje prebivalstva je velike važnosti, da je vlada sklenila

znižati sodne in administrativne takse.

Točna razmejitev državnih in samoupravnih poslov zahteva seveda eksaktno opredelbo, oziroma reformo državne uprave in njenih poslov. Zato je postal zopet aktualen

zakon o centralni upravi,

na katerem se je že davneje delalo, ki pa se mora seveda zdaj novim razmeram primerno predelati. Na vrsto pride, kakor se trdi, v zelo kratkem času, tako da bi mogel postati predmet razprave v narodni skupščini najdelj že čez en mesec. — Vojni minister zahteva

povečanje rednega proračuna za armado

za nekako 200 milijonov dinarjev.

v imenu naše države pogajanja z vatikansko delegacijo. Cilj te konference je, da se pregleda ves material, ki je v zvezi z bližnjimi pogajanj.

Zahteve združnikov glede trgovinskih pogodb.

r Belgrad, 16. nov. (Izv.) Kakor smo že poročali, je glavni odbor Glavne združne zveze za poslednji seji pod predsedstvom g. Korošca sklenil, da z ozirom na bližnja trgovinska pogajanja z Avstrijo in Francijo predloži vladi posebno spomenico, v kateri zahteva, da se pri teh pogajanjih ozira na kmetijske interese in na interese našega kmetijskega prebivalstva. To spomenico je danes posebna delegacija Glavne združne zveze predložila zainteresiranim ministrom.

OBČINARSKA ZADRUGA.

r Belgrad, 16. nov. (Izv.) V Belgradu se je ustanovila Občinarska zadruga d. d. z delničkim kapitalom 10 milijonov dinarjev, razdeljenim na 10.000 delnic po 1000 Din. Člani te zadruga bodo lahko samouprave in samoupravne občine, župani mestnih in kmetijskih občin, odborniki, tajniki, blagajniki, kakor tudi občinski uradniki, aktivni in vpokojeni. Cilj Občinarske zadruga je, s skupnim kapitalom podpirati zadrugarje in njihove rodbe za gospodarski, strokovni in kulturni napredek, kakor tudi za slučaj bolezni, in sicer na ta način, da se izdajajo posojila na menice in da se zanje nabavljajo ves potreben material, oprava in druge stvari, ki bi jih zadrugarji potrebovali. Ustanovil bi se tudi fond za podpiranje otrok pri študiju. V te namene gre 10 čistih odstotkov.

GUVERNER ČESKOSLOV. NARODNE BANKE V BELGRADU.

r Belgrad, 16. nov. (Izv.) Guverner češkoslovske Narodne banke g. Pospišil, o katerem smo večraj poročali, je danes skupno a češkoslovaškim poslanikom g. Šebo obiskal pomočnika zunanjega ministra g. Pavloviča in finančnega ministra g. Markoviča ter podžupana belgrajske občine g. Kosto Jovanoviča. Nato je bil delj časa v Narodni banki, kjer so ga sprejeli odborniki Narodne banke s podguvernerjem na čelu. Opoldne je češkoslovaško poslaništvo njemu na čast priredilo svečan banket. Zvečer je guverner češkoslovske Narodne banke odpotoval v Sofijo.

Opozicija sama sebi ne zaupa.

Journal poroča, da je Bratianu poslal zaupnika h Karlu. — Danes seja narodne skupščine. — Skušnje preteklosti nalagajo rezerviranost, pravijo opozicionalci.

v Bukarešt, 16. novembra. (Izv.) V tukajšnjih političnih krogih se dvomi, da bi bila resnična informacija pariškega »Le Journala«, po kateri je ministrski predsednik Bratianu poslal prof. Mugurja v tajni misiji k princu Karlu v Pariz. Res je sicer, da je prof. Mugur potoval v Pariz, tudi je mogoče, da se bo sestel s Karlom, ne more pa se verjeti, da bi Bratianu predlagal Karlu, naj se vrne v Romunijo, ker je Bratianu največji politični nasprotnik Karlov ter je baš v zadnjem času odredil najstrožje ukrepe proti karlističnemu pokretu.

v Bukarešt, 16. novembra. (Izv.) Včeraj je ministrski svet imel sejo, na kateri se je razpravljalo o političnem položaju. Kakor se čuje, je vlada sklenila, da z največjo strogostjo nadaljuje boj za ohranitev sedanjega političnega sistema. Na jutrišnji seji narodne skupščine bo narodna kmetijska stranka interpellirala vlado radi prepovedi njenega shoda v Bukareštu, ki

ga je nameravala imeti v nedeljo. Smatra se, da bo vlada porabila to priliko, da bo pozvala kmetisko stranko, naj določi svoje stališče glede vseh aktualnih vprašanj. Vlada stranki ne bo dovolila shoda, dokler se njeno stališče ne pojasni. Danes je narodna kmetijska stranka objavila manifest, v katerem najostreje napada vlado radi prepovedi kongresa stranke v Albi Julii.

Jorga nadaljuje svoje delo za ustvaritev skupnega delovanja opozicije. Maniu mu je odgovoril, da v načelu sprejme predlog za skupno delovanje opozicije, toda izkušnje preteklosti mu nalagajo rezerviranost. Zato se za enkrat ne more vezati. Tudi general Avarescu je odgovoril na pismo Jorga in izjavil, da je pripravljen, sodelovati z njegovo stranko. Sedaj ostane samo še naloga, da se odstrani nezaupanje, ki vlada med narodno kmetisko stranko in med Avareskovo stranko.

„Nekaj se valja ...“

Belgrad, 15. nov.

Velikansko pozornost je v javnosti vzbudil kraljev prihod na vladno sejo. Zgodilo se je pač v kraljevini SHS, da je sejam vlade prisostvoval kralj in da jim je celo predsedoval. Toda seje so se vršile v dvoru. V predvojni Srbiji se je pok. kralj Peter večkrat udeleževal vladnih sej v predsedništvu vlade, sedaj pa je bil to prvi slučaj. Razumljivo, da je to vzbudilo zanimanje v javnosti. Ne pomeni pa to nič drugega kakor to, da kralj z živim interesom zasleduje delovanje vlade na novem proračunu, od katerega je toliko odvisno. Novi proračun ima biti 19. nov. predložen skupščini. V kolikor je znano, bo proračun znašal upravnih stroškov okrog 7 milijard. Koliko pa bo znašal proračun takozvanih gospodarskih ministrstev, se ne ve. Na vsak način bo proračun manjši od lanskega. Ni pa še znano, ali bo aktiven ali pasiven. Vsekakor bo pa to prvi resni proračun v tej državi. In zato se celokupna vlada res z velikim zanimanjem udeležuje dela na tem proračunu. Kraljeva navzočnost na seji vlade je zanimanje za ta problem le še pomnožila.

Seveda je opozicija iz tega dejstva takoj hotela kovati kapital. Pribeževič in drugi voditelji te nove zeleno-rumene koalicije so namreč takoj začeli širiti vesti, češ, da je kralj zato prišel na sejo vlade, ker vladi ne zaupa več. Nekateri vladni pristaši se nato dali izjave, da kraljev prihod k vladni seji pomeni ravno nasprotno: kraljevo zaupanje vladi in njenemu delu, ker bi kralj pač ne hodil na sejo take vlade, ki bi bila predpadem. Na ta odgovor je vodja zeleno-rumene koalicije takoj zasukal ter dejal: Glejte, vlada izrablja kraljevo ime v svoje namene. In vendar je bil on tisti, ki je prvi govoril o kralju v tej zvezi ter dodal skrivnostno krilatico: »Nekaj se valja za brdom« ter ugovarjal, da vlada nič ne dela in da ji kralj zato ne zaupa.

Kaj je resnica? Resnica je, da je sedanja vlada poleg prvega realnega proračuna izdelala še veliko število zakonskih predlogov in uredb z zakonsko veljavo, ki čakajo, da jih odbori obdelajo. Med poslanci je 5 zakonskih predlogov iz ministrstva pravde, uredba o davkih, ki naj se poenostavi, dr. Gosarjev pravilnik o podpiranju brezposelnih, pripravljala se izenačenje davkov, pripravlja se pravilnik o delavskih zaupnikih, uredba o oblastnih samoupravah itd. itd., da naštejemo le nekatere. Toda v skupščini — to je remiza — ti predlogi še niso prišli na vrsto. Zakaj ne? Zato, ker je zeleno-rumena koalicija doslej s svojimi obstrukcijskimi nujnimi predlogi zavlačevala seje od jutra do večera, da odbori niso mogli pričiti z delom. Dokler pa odbori ne predelajo materiala, ne morejo predloži biti v plenumu sklenjeni. To je jasno kot beli dan. In prav zato, da bi odbori dobili casa za mirno delo, so se odložile seje skupščine za en teden. Takoj za zadnjo soboto je bila sklicana seja sekcije zakonodajnega odbora, ki naj načne enega od sodnih zakonov. Sekcija se je sešla, toda ravno zastopniki zeleno-rumene koalicije so za božjo voljo na tej seji prosili, naj se seje odlože, ker bi gospodje radi šli domov pogledat. Vsled tega se seja ni vršila. Zato je tudi jasno, da se za »brdom res nekaj valja«, ampak to je lenoba zeleno-rumene koalicije, ki se stvarnega dela boji ter je velika le v demagoških gestih. To, kar se »za brdom valja« — to je obstrukcijsko zavlačevanje delovanja skupščine od strani opozicije. In višek cinizma je, če Pribeževič zopet za prihodnjo soboto napoveduje nove nujne predloge, ki se bodo »valjali« pod nogami skupščine ter preprečevali pozitivno delo. Zato se vedno glasneje čuje klic po novem poslovniku, ki naj te vrste obstrukcije onemogoči.

Opozicija pa s svojimi obstrukcijskimi metodami in intrigami javno mnenje le utrjuje in prepričuje: Klado, ki se »valja« pred državnim vozom, da ne more naprej, da sanacija uprave in gospodarstva ne napreduje, — treba odstraniti! To, kar »se valja« pod nogami, vreči s poti in iti na delo — bo prva naloga

pri sanaciji razmer. Zeleno-rumena koalicija z značko ZPR pa je tista klada, ki »se valja« in ovira sanacijo. Kar pa »se valja«, ni za vlado, ampak bo pometeno.

Niti najmanjše revizije pogodb ne trimo.

Minister dr. Beneš o madjarski propagandi.

v Pariz, 16. novembra. (Izv.) »Petit Parisien« objavlja danes intervju s češkoslovaškim ministrom dr. Benešem o madjarski propagandi za revizijo trianonske pogodbe. Dr. Beneš se je predvsem pritoževal radi tega, da njegova izvajanja pred komisijo za zunanje stvari v parlamentu niso bila prav objavljena. On je izjavil, da se za napadom na agrarno reformo skriva zavratna kampanja proti mirovnim pogodbam. Češkoslovaška ne bo trpela niti najmanjše revizije obstoječih pogodb. Potem je pač vmes pripomnil, da je po čl. 19. pakta Društva narodov revizija sama na sebi mogoča. V tej poslednji izjavi pa hoče madjarska propaganda naenkrat videti senzacionalno odkritje. Iz nje zaključuje najdrznejše posledice, da zavede javno mnenje v zmojo. Ne skriva se, da se na Češkoslovaškem nahajajo narodne manjšine, te manjšine pa so s politiko češke vlade popolnoma zadovoljne. Sploh je nemogoče v srednji Evropi določiti take meje, da bi bile po narodnosti natančno ločene. Glede Male antante je nato izjavil dr. Beneš, da je njena notranja kompaktnost po dogodkih zadnjih let bistveno tesnejša in ojačena. V najbližnjem času se bo v l. 1922. sklenjena pogodba med Češkoslovaško in Jugoslavijo obnovila in spopolnila z obsežno trgovinsko pogodbo. Pred vsem je potrebno, da se med donavskimi državami razvijejo gospodarski odnosi, ker je to predpogoja za odstranitev političnih težkoč in za varnost resničnega mira.

Beneš prevzame vodstvo stranke.

v Praga, 16. novembra. (Izv.) Po informacijah »Narodnih Listov« se je v narodnosocialni stranki izrazila želja, da bi zunanji minister dr. Beneš prevzel vodstvo stranke. Vprašanje je, ali dr. Beneš to lahko stori kot zunanji minister. Verjetneje je, da so prijatelji obljubili dr. Benešu vodilno mesto v stranki za slučaj, da izgubi mesto zunanjega ministra.

Grški ex-kralj upa, da zopet zasede prestol.

v Atene, 16. novembra. (Izv.) Listi v poslednjih dnevih mnogo pišejo o bivšem grškem kralju Juriju, ki se je oženil z romunsko princesinjo in od poroke dalje živi v Bukareštu. Danes objavlja list »Heleniki«, organ intrasigentnih rojalistov, izjavo, ki je očitveno inspiirana po kralju Juriju samem in ki se glasi: »Jurij upa za trdno, da bo zopet zasedel prestol. Bilo bi samo katastrofalno za narod, če bi se to zgodilo s silo.«

Bitka za oblast na morju.

v London, 16. novembra. (Izv.) Potem ko sta Anglija in Amerika z objavo programa za gradbo brodovja za prihodnji dve leti po neuspehu v Zenevi pokazali svoje karte, so se zopet začela diplomatska prizadevanja, da bi se sklenila pogodba o brodovju med Anglijo, Ameriko in Japonsko. V tej stvari sta imela danes razgovor Chamberlain in japonski poslanik. Dalje poroča »Manchester Guardian«, da je bil angleški zastopnik v pripravljalnem odboru za razorožitveno konferenco pooblaščen, razpravljati z japonskim delegatom in z ameriškim opazovalcem, ki bo, kakor se domneva, prišel meseca decembra v Zenevo o času izvršitve nadaljnje graditve angleškega brodovja. Zdi se, da je že upanje, da se bo z Japonsko dosegel sporazum. V svrhu podpore tega diplomatskega prizadevanja je angleški kabinet danes sklenil, da se bo namesto dveh že dovoljenih križark gradila samo ena.

Avdičenja dr. Ravniharja pri šefu vlade.

r Belgrad, 16. novembra. (Izv.) Tukaj se nahaja g. dr. Ravnihar, katerega je sprejel predsednik vlade. G. Ravnihar je razložil predsedniku vlade položaj radikalov v Sloveniji ter ga informiral o drugih aktualnih vprašanjih.

Proračun in prenos poslov na oblasti.

r Belgrad, 16. novembra. (Izv.) Ministrski predsednik je za jutri ob 9 dopoldne sklical sejo ministrskega sveta, na kateri se bo končno veljavno razpravljalo o višini proračuna v zvezi z uredbo o prenosu delokrogov na oblasti.

NACRT IZPREMEMBE URADNIŠKEGA ZAKONA.

r Belgrad, 16. nov. (Izv.) Naučni minister Kosta Kumanudi je predložil pravosodnemu ministru Subotiću elaborat o spremembi uradniškega zakona in o spremembah razvrstitve, ki ga je izdelala posebna komisija nučnega ministrstva. Ta elaborat se nanaša predvsem na profesorje in učitelje.

ZAKON O UREDITVI SODIŠČ.

r Belgrad, 16. nov. (Izv.) Odsek zakonodajnega odbora za razpravo o zakonu o ureditvi sodišč je danes nadaljeval svoje delo. Sprejel je zakon do čl. 40. z nebitvenimi spremembami.

ZA POMOČ PASIVNIM KRAJEM.

r Belgrad, 16. nov. (Izv.) Odbor ministrov za prehrano je imel danes sejo, ki je bila precej kratka. Razpravljaj je o ukrepih za pomoč pasivnim krajem. Storil se je konkreten sklep, na podlagi katerega bo ta del vladnega programa izvršil minister za socialno politiko.

POSVETOVALEN ORGAN ZA PROMETNE ZADEVE.

r Belgrad, 16. nov. (Izv.) V železniškem ministrtvu se bo v kratkem ustanovil posvetovalen odbor, ki bo skupno z železniškim ministrom uredil vsa vprašanja, ki se tičejo naše prometne politike. V ta odbor pridejo zastopniki naših gospodarskih organizacij.

Obnovitev pogajanj za konkordat.

r Belgrad, 16. nov. (Izv.) Današnja »Pravda« prinaša sledeče: »Zdi se, da se bodo v najkrajšem času pričela ponovna pogajanja z sklenitev novega konkordata. Z ozirom na to se je sklicala konferenca, v kateri bodo sodelovali: gg. Jaša Simić, naš poslanik v Vatikanu, dr. Josip Smoljaka, bivši poslanik pri Vatikanu, in sedanji poslanik v Madridu dr. Janjič, ki je svoječasno vodil

Ob 70 letnici škofa dr. Andreja Karlina.

Vernost in udanost slovenskega naroda do kat. Cerkve je prišla do vidnega izraza zopet ob priliki 70 letnice lavantinskega škofa dr. Andreja Karlina. Lavantinci so svojemu škofu priredili na videz preprosto, a vendar prav pristržno in plemenito proslavo.

Vesilo — dar za dijaško semenišče.

Kot vezilo za 70 letnico so duhovniki in verniki lav. škofije zbrali večji znesek v gotovini, ki so ga položili kot glavnicu za najbednejše dijače v dijaškem semenišču, ki bo sedaj moglo še boljše služiti svojemu vzvišenemu namenu. To vezilo je izročil presvetlemu nadpastirju g. prošt dr. Matek s posebnim nagovorom, v katerem je izrekel častitke kapitulja, bogoslovnice, dijaškega semenišča in celokupne škofijske duhovščine, ki je bila zastopana po gg. dekanah in drugih duhovnikih, in končno v imenu vernikov. Škof dr. Karlin se je za častitke zahvalil: Za častitke sem vam vsem prav hvaležen. Vem pa, kakor veste tudi vi, da bi ta častitka ne imela nobene prave veljave, saj bi me le spominjala na to, da se staramo in bližamo večnosti, ako ne bi pri tej častitki bili dve stvari, ki me izredno veselita. Prva stvar je, da je moja duhovščina Cerkvi in svojemu škofu tako udana, da vlada med nami ljubezen, zvestoba in nemoteno sodelovanje v vsem. Ne zaradi sebe, zaradi škofije, zaradi vernega ljudstva iskreno želim, da ostanemo v tej ljubezni in zvestobi še nadalje. Druga stvar pa je vaša poklonitev, vaš dar za dijaško semenišče. S tem delom sta pokozala duhovščina in ljudstvo, da razumevata možno veliko skrb za duhovniški naraščaj. Vam duhovnikom in vam vernikom se za to najiskrenejše zahvaljujem!

Za duhovniki so prišli v škofijsko palačo častit: veliki župan dr. Schaubach, zastopstvo mesta Maribora z županom dr. Leskovarjem, oblastni odbor po dr. Vebletu in Kranjcu in ravnatelju Gračnerju, v imenu Jugoslovanskega kluba dr. Hohnjec, in veliko privatnikov. Društva in drugi so v pisarni podpisali posebno častitko nadpastirju.

Poklonitev kat. prosv. organizacij.

Prosvetna zveza v Mariboru je že na predvečer rojstnega dneva nadpastirja lav. škofije priredila v dvorani Zadrugne gospodarske banke slavnostni pozdravni večer. V dvorani so se zbrali zastopniki in predstavniki oblasti, mestni župan dr. Leskovar, v zastopstvu vel. župana prosvetni inšpektor dr. Kotnik, okr. glavarja Ipavice in Poljanec, oblastni odborniki dr. Veble, Kranjc in Kugovnik, prošt dr. Matek, prelat dr. Tomažič in celotni kapitelj, mestna duhovščina, zastopniki kat. inteligence in številno ljudstvo. Vsi so presvetlega, ko je došel v dvorano, udano pozdravili.

Pozdravno pesem je deklamiral član Ljudskega odra, nakar je »Maribor« zapel več slavnosti primernih pesmi. Poseben pozdrav in voščilo je v imenu Prosvetne zveze govoril dr. Sušnik sledeče:

Saj smo se zbrali ko Vaši otroci in je noč praznik v nas in bi radi našli strune, ki bi zabrnele praznični pesem od otroških src.

Ne besed, ki bi donele knežjo slavo, temveč preprostih, ki jih duši sladka solza ljubezni.

Preprosti, kakor jih je dal kmetski dom, ki je tudi Vaš dom.

Preprosti, kakor bi jih rekli očetu Vašemu in materi Vaši: blagoslovljena vidva, ki sta rodila kneza in nam dala očeta vsem in dobrega Pastirja.

Saj smo otroci Vaši in pri očetu in se grejemo v milosti božji, ki jo je nasulo nebo za vse delo in trpljenje Vaših let na nas.

Saj smo pri Vas pri očetu za spomin na vse trnje apostolstva Vašega, da vtekmo vanje naša srca kakor drobne rože.

Za Vašo bol tam doli, kjer sta morje in nebo motna od črne šopare.

Za bridke ure Vaše, ki so molile in učile kakor biskup Juraj pred njimi: Oče, budi volja Tvoja! Da ste bili žalostnemu narodu tam doli kakor križ na gori, molčec in tihi... kakor Učenik: Oče, budi volja Tvoja!

Radi bi Vam vikali v trnje apostolstva Vašega drobne rože naših src:

Ker je zaigrala mladost po naših farah, ko ste prišli k nam.

Ker ste stopili na levi breg Mure in šli po zakopano dedščino svetih solunskih bratov; da je zadehtelo po vseh naših gorah in cerkvicah in domovih po evangelijskih slovanskih blagovestnikov in smo radostno spoznali, da smo prav tako prvorojenci kraljestva božjega.

Ker ste stopili na večerno stran in nam pridružili koroško dolino, da bi bil še en spomin za Slomskov testament.

Ker ste razodeli tajno naše zemlje in dali besedo njenemu upanju: »Vsemogočni Bog, Oče luči, poveljač svojega služabnika Antona Martina, da bi bil pred vesoljno sveto Cerkvijo prištet zveličanim...«

Ker je zaigrala mladost po naših farah, ko ste prišli k nam. Za sedem križev Vaših let je prirelo milosti na nas, Vaše otroke.

Radi bi Vam vtakali v trnje apostolstva Vašega drobne rože naših src:

da Vam jo damo, oče, ljubezen svojo najbolj sveto; da Vam povemo, knezu naših duš, da smo Vam vojska zvesta — in da bi bili radi dijakoni apostolstva Vašega...

Saj smo otroci Vaši in beseda nam nima kraljevskega sijaja:

Bog nam daj, da bi Vas imeli še mnogo let in da bi nam prvi zapeli zahvalno daritev na Slomskem oltarju!

Kot sklepna točka večera je bila poklonitev Orlovstva, v čigar imenu je govoril br. Tirš.

Presvetli se je nato prav iskreno zahvalil

Občni zbor Prosvetne zveze v Mariboru.

Maribor, dne 14. novembra 1927.

Pozdravil je še g. arhidijakona Fr. Tovornika iz Konjic, ki je med tem vstopil.

Poročila odbornikov.

Pregled stanja organizacije Prosvetne zveze v Mariboru je podal tajnik g. Kavčič.

Splošno stanje je sicer razveseljivo, toda vendar ni tako, kakor bi moralo biti. Naša Prosvetna zveza se mora boriti z začetnimi težavami v težkem splošnem gospodarskem položaju vse drugače kot ljubljanska Prosvetna zveza. Zato se njeni uspehi ne smejo soditi po drugih, ki delujejo v boljših razmerah.

V naših društvih je 13.084 društev. Delovanje društev se pozna posebno po zidanju novih društvenih domov. 6 novih domov je zgrajenih, 2 se še gradita, 4 pa je že položen temelj. — Društva so imela 642 sej, poleg tega pa so delovala še po odsekih. Kot posebnost, ki jo je poudariti, so bili znameniti Ciril-Metodijski tabori ki so se vršili: 24. januarja v Ptuj, 21. avgusta pri

Danes so se zbrali zastopniki prosvetnih društev, ki so včlanjena v Prosvetno zvezo v Mariboru, na redni občni zbor. Zastopanih je bila večina društev. Zastopana je bila cerkvena oblast po g. kanoniku dr. Cukali in drž. oblast po prosv. šefu dr. Kotniku, Prosvetna zveza v Ljubljani po tajniku g. Zoru, oblastni odbor po odborniku Kugovniku.

Občni zbor je otvoril predsednik dr. Hohnjec, ki je pozdravil vsa zastopstva oblasti in društev. Nato je izvajal:

Izobrazba, ki dobra ni, je boljše, da je nil. Nasprotniki krščanstva hočejo spraviti med narod izobrazbo, ki naj bi ljudi odvrnila od krščanstva in dovedla v odkrilje liberalne svobodomiselne »izobrazbe«. Ta izobrazba pa bi bila največja nesreča za naš narod. Izobrazba mora služiti svojemu lastnemu cilju, da usposablja posameznika za zdravega in koristnega člana šloveške družbe. Potrebna je zato posebno — mladini. Društva morajo in bodo posvetila vso skrb mladini. Primer nam je francoska kmetska mladina, ki je vsled pomanjkanja prave izobrazbe precej propadla. Zdej so tudi tam dvignili klic: Več izobrazbe kmetski mladini! — Nemčija je že pripravila posebne organizacije po stanovskih panogah. — Tudi pri nas je to potrebno: Zato je nujno, da se vpeljejo zopet mladeniške in deklishe zveze! Te zveze bodo zanesle novo življenje v naša društva.

Poudariti pa je treba ob tej priliki

»velikanski pomen krščanske šole.

Šolsko vprašanje je za nas vprašanje življenja in smrti. Treba je biti pripravljen o nujnosti take šole. Vso Nemčijo pretresa sedaj tak boj. Podoben boj je pri nas, tudi ta borba bo ostra, a zmagati morajo naše zahteve!

Spominjamo se danes tudi tistih, ki jim luč narodne in kat. liške prosvete ne sme svetiti, ker jo je upihnil fašizem. Lani smo prejeli še pozdrav, letos ga ni, ker ga ne sme biti! — En pozdrav pa prihaja: Morituri vos salutanti! Umira joči vas pozdravljajo! Temu pozdravu se bomo odzvali, dejansko odzvali!

prosvetnim organizacijam za častitko, posebej pa še za veliko delo, ki ga v smislu kat. akcije vršijo po vsej škofiji. Navzoči so vladiko navdušeno pozdravljali, posebno številno navzoča mladina.

Koncert v stolnici.

Kljub temu, da je zvečer pritisnil hud mraz, ki je odvrnil mnoge, če tudi so celo že imeli plačane vstopnice, je bila stolnica dobro zasedena. Stojišča so bila polna, kar je znamenje, da je tudi med revnejšimi sloji vladalo veliko zanimanje za cerkveni koncert. V presbiteriju smo opazili med udeleženci poleg presv. škofa dr. Karlina, tudi njegovega gosta zagrebškega nadškofa dr. Bauerja. Koncerta so se udeležili veliki župan dr. Schaubach, predsednik obl. odbora in mestni župan dr. Leskovar, obl. odborniki, celotni kapitelj, veliko število duhovnikov iz mesta in dežele. Koncert se je začel točno in se je že s prvo točko dvignil na umetniško višino. Stanko Premrl je znal pričarati iz orgel dovršeno godbo, kakršne še nismo slišali. Cecilijansko društvo, četudi je sestavljeno večinoma iz novih sodelujočih članov, je dobro rešilo svojo vlogo. Solo sta prav občuteno odpele za bas g. Faganelli in za spran gđ. Claričijeva. Vojaški orkester je bil pomnožen s civilnimi godbeniki. Ves koncert, ki ga je vodil in dirigiral stolni kapelnik g. Janko Gašparič, je vsesplošno zadovoljil in smo hvaležni g. kapelniku, ki nam je pripravil tako pester glasbeni večer.

Celotna proslava 70 letnice škofa dr. Andreja Karlina je pokazala, kako ga ljudstvo ljubi in spoštuje in da rado žrtvuje za njegove namene, ki služijo Bogu v čast in blagor naroda.

Sv. Križu ob Ljutomeru 28. avgusta pri Leskovcu in v Studenicah, 18. septembra na Ptujski gori in na Gori Oljki pri Polzeli, 18. septembra pri Sv. Barbari v Halozah in 30. oktobra v Ponikvi, 31. julija pri Sv. Marjeti nižje Ptuja. — Izvršila se je posebna akcija za Premurje. Bil je 10. julija dinarski dan, ki je še precej dobro uspel. — Društva so proslavila spomin Rapalla, zato so dobila posebno navodila. — Omeniti je treba veliko romanje štajerskih Slovencev na Brezje, katerega se je udeležilo nad 3000 članov.

Knjižnice izkazujejo, da se izposodi čez 80.000 knjig tekom leta. Manj pa se je nakupovalo novih knjig, ker ni denarja.

Blagajničar je podal poročilo o gmotnem stanju Prosvetne zveze, ki je za svoje stalno delo navezana le na nestalne dohodke podpor, ker je članarina malenkostna. Delo je ravno zaradi tega zastajalo, ker ni bilo gmotnih sredstev. V tem oziru bo treba v bodoče najti več opore. Promet je znašal 465.772 Din 34 par.

»Naš dom«

je posebna skrb Prosvetne zveze, ker ga kljub temu, da sta ga obe Prosvetni zvezi proglasili za svoje glasilo, društva ga še niso dovolj dvignila. V delokrogu Prosvetne zveze v Mariboru se je dvignilo število naročnikov od 900 na 2400. Zeleti je, da vsa društva zastavijo vse sile, da se »Naš dom« kar najbolj razširi.

Knjižničarjevo poročilo izkazuje isti položaj kot blagajnikovo, da se knjižnica vsled pomanjkanja sredstev ni razvila tako, kakor bi bilo želeli. Osrednja knjižnica je uživala le podporo Mestne občine mariborske.

Predlog za ustanovitev

Prosvetne ekspoziture v Murski Soboti

je bil soglasno in z navdušenjem sprejet.

Zastopnik mariborske oblasti obl. odbornik g. Kugovnik je zagotovil vso zaslombo obl. odbora za procvit prosvetnega dela, posebno v Premurju. Predlog za poživitev »Slovenske straže« se je po pojasnilu g. tajnika Zora vzel na znanje.

Predlog, da bi se vršil občni zbor kdaj tudi v Celju. — Se sprejme.

Pri slučajnostih je omenjal g. Stabej na predlog o iztreznjenju naroda, da apelira na oblasti in društva, da posvetijo temu vprašanju več pozornosti. — Obl. odbornik g. Kugovnik opozarja na to, da naj Prosvetna zveza posveča posebno pozornost na narodno mejo svojega delokroga.

Gosp. inšpektor dr. Kotnik je pozdravil zbor v imenu velikega župana in v imenu prosvetne uprave ter se je zahvalil vsem prosvetnim delavcem. — Navzoči so ta pozdrav prav iskreno sprejeli. Gosp. Ivan Zor, tajnik Prosvetne zveze iz Ljubljane je pozdravil zbor v imenu Prosvetne zveze v Ljubljani in v imenu Kat. kulturnega sveta.

Opoldne je predsednik z zahvalo vsem zaključil občni zbor ter želel božjega blagoslova v bodoče!

Pospis na čisto-jugoslovanskega pakta. Od leve proti desni sedita Marinkovič in Briand.

H. Auer:

Čajanka pri moji ženi!

Pred kratkim sem bil povabljen k neki družini; zbrala se je tam velika družba. Spoznal sem celo vrsto vplivnih ljudi — prišlo je tja okoli petdeset oseb. Zimski vrt, obloženi kruhki, mnogo srebra, čaj z rumom in brez njega, jazzband, stare in mlade dame, generalni ravnatelji, grofje in profesorji — vse je bilo tam. Kratko: bila je razdražljivo velika družba. Mogel sem se samo skromno obnašati. Doma sem pa potem večerjo pustil v miru, ker sem se bil prenaedel. Navadno použijem za malico le skodelico rjavega v »Ljudski kavarni«.

Samo po sebi je umevno, da sem vse o družbi še goroko pripovedoval Luciji. S svetlimi očmi me je gledala, ko sem sanjaril o pastetah iz gosjih jeter, o želvjih juhah, o baronih in drugih rekvizitih modernega sveta. Lucija bi bila rada vedela, kaj so imele gospe na sebi in kaj so govorile. Na sebi so imele malo, govorile so pa dosti, sem menil jaz, se obrnil in zaspal. Ponoči mi je bilo slabo. Škoda stepene smetane.

Lucija je imela nekaj na srcu, hotela mi je nekaj reči, zapazil sem to. Pred kratkim je poklicala hišnico, nato sta mene in druge kose pohištva postavili na hodnik in splašili z velikim vpitjem prah iz njegovega miru. Preden smo šli spat, je bila izredno nežna do mene. Objela me je zelo mehko: »Janezek?« »Kaj je vendar, draga?« sem »dloži« slusalo »Pojd! — nekaj ti ti rada povedala.« »Ali ne smem prej poslušati do konca oddajanja radija?« A ni mi dala časa, za to,

do dvanajstih mi je razvijala svoje načrte. O, ko bi ji ne bil pripovedoval o veliki družbi! Saj sem slutil — kratko, Lucija hoče brezpogojno prirediti čajanko. Pravi, da je neobhodno potrebno, da iščemo zvez z velikim svetom in vrh tega da je to ugodno za mojo karijero.

• • •

Moj dom se je spremenil v pekel. V štiri- najstih dneh naj se družba snide. Jaz moram jesti v kopalnici, ker Lucija prezidava jedilnico. Ponejše sem kosil v stanovanju hišnice, ker je žena napravila iz kopalnice zimski vrt, zelenje si je izposodila pri gospej Vopršalkovi v ta namen. Napravil sem ji veselje in vzel v najem predvrt nekega prijatelja — kavarnarja.

Razposlala sva petdeset vabil — med povabljenimi so bile odlične osebnosti. Zadaž sva napisala na vabila — kakor sem to bral v družabnih romanih — P o. (Prosimo odgovora). Prijatelj, ki sem ga tudi povabil, mi je telefoniral, da bi prišel le, če bi P. o. soglašalo. Menil je namreč, da to pomeni »Pitje obvezno«.

Tri dni sem obudejva samo prežganko, zato, da bi mogla postaviti pred veliko družbo, ki bo prišla k nam, vsebino ključačevih čreves.

Lucija si kroji iz stare poletne oblečke večerno toaletto. Jaz jo moram nesti pa v barvarnico Smoking sem si že izposodil — če si drugi par čevljev dobro osnažim, bi jih utegnil kdo pri umetni luči imeti za lakirke. Zvečer prireja skušnjo. Vstopiva se pred ogledalo in sprejemava. Lucija se mehlja popolnoma družabno, da je očarujoča: Oh, gospa generalnega ravnatelja, zelo me veseli,

da ste prišli. Prosim — ali se hočete vnesti? Gospod grof, ali vam smem predstaviti gospo generalnega ravnatelja? »Napake, zavpijem jaz: »Vnesti se ne pravi in predstavlja se navadno gospoda dami in ne obratno!«

S servisom nama tudi ne gre. Jaz moram ves dan letati okoli, da dobim na posodo toliko skodelic.

Lucija misli, da bi bilo dobro, če bi kdo pri naši družbi zastopal tudi modro kri. Zato sem šel k Vikcu, staremu vojaškemu tovarišu in ga vprašal, če se ne bi bil morda moji ženi izposodil za jaur. Njegov praoc je bil španskega, odličnega porekla. Vikce je bil pravi dečko in je dejal da. Poprej je pa še zahteval denar za družbo v obliki treh kovačev.

Ostalo je še vprašanje osebja. Naša postrežnica je štor in ni prišla v poštev. Šel sem k svoji sestri Mariji, jo poljubil ter jo prisil, da bi pri naši čajanki sodelovala kot sobarica.

Iz prijatelja Jurčka z Jurčkovega sem napravil eksotičnega slugo. Lakiral sem mu obraz lepo z rjavilom, ga pokril z rdečo čepico in zamorski deček je bil g. tov. Poučil sem ga, naj lomi angleško latovščino, da naj gostom odpira vrata in jih razločno javlja, posebno našega slavnega Španca. Nato mi je moral izročiti pismeno zagotovilo, da bo napitnino delil z menoj.

• • •

Nedelja je prišla, praznik se je mogel pričeti. Postavila sva še brž peč (izposojeno) v zimski vrt, razprostrla pregrinjajke čez obrabljene naslonjač in veselo pričakovala gostov. Jurčka sem

še poučil, kako naj nadomesti množino ruma z gorilnim špiritom, če bi se med malico pokazalo, da ga je premalo.

Lucija žari, teka razburjena okrog in posnema kretanje svetske dame. Ob pol šestih ni bilo še žive duše. Ob šestih je prišel prvi moj nekdanji profesor matematike. Stari gospod že nekam slabo vidi in me je zamenjal z mojo ženo. Tudi slišal je slabo, da smo morali z njim zelo glasno govoriti. Ob pol sedmih se jih je od petdeset povabljenih prikazalo kakih petnajst. Klanjal sem se, pozdravil posebno pristržno vplivnega tvorničarja; vendar sem kmalu zaigral njegovo naklonjenost s tem, da sem ga vprašal, ko je prišel pogovor na križanke, če ve morda kak sinonim za konkurz. Zapustil je družbo še pred čajem.

Sedli smo za mizo. Lucija je zaklicala: »Marija, prinesite čaj! Jonny, zvonilo je!« »Well«, je pokazal zobe, prišel nazaj in mi dejal: »Zdej je prišel Vikce.«

Vendar se je hitro spomnil in mi naznanil z donečim glasom »Don Alphonso Frédéric Marcel Mattoni, Comte de Saravan, Marchese di posesa, principe y parmesano, duce de la Valencia!«

Don Alphonso je napravil viden vtis. Iz prsnega žepa mu je visel robc z grofovsko krono, ki je bila načrtana z rdečim svinčnikom.

Kmalu smo se živahno pogovarjali. Nezaupno sem gledal obložene kruhke, ki jih je servirala Marija; zazdela se mi je, da so tako na tenko obloženi. Pogledal sem v kuhinjo in moral ugotoviti, da je Jurček prej najboljšo stvar postregel doli.

Hotel sem baš napeljati pogovor z gospodom

Dnevne novice

KOLEDAR.

Četrtek, 17. novembra: Gregor, Viktorija.

★ **Proslava 50 letnice pesnika Otona Župančiča.** Slovenska kulturna javnost pripravila splošno narodno praznovanje 50 letnice pesnika Otona Župančiča. V ta namen se je ustanovil reprezentacijski in akcijski odbor v Ljubljani.

★ **Prepeljava zemeljskih ostankov Mihaela Vošnjaka.** Ostanki rajnega Mihaela Vošnjaka so prispeli iz Svice v Maribor 7. t. m. Od 7. do 16. novembra je počivala Vošnjakova krsta v mrtvašnici na Pobrežju. V sredo 16. nov. se je izvršila prepeljava iz Maribora do Celja. V Celju bo danes ob pol 1 popoldne slovesna počastitev pokojnega od strani oblasti in šolske mladine. Iz Celja bo prepeljan rajni v lastno grobnico na mirovdvoru v St. Ilju pri Velenju.

★ **Oblastni poslanski mandat** je odložil radičevski oblastni poslanec iz Prekmurja dr. Matija Sebastijan.

★ **»Vzajemnost.«** Odbor »Vzajemnosti, duhovskega društva za ljubljansko škofijo, se je konstituiral takole: predsednik stolni kanonik: dr. Tomaž Klinar; tajnik in blagajnik: Matej Vilfan, katehet uršul. zun. šol; urednik lista: mgr. Viktor Steska, za katehetski del: Anton Čadež, katehet.

★ **Slavenska banka.** Z ozirom na vest »Slovenec« v včerajšnji številki nam poroča naš dopisnik iz Zagreba, da se konkurz razvija popolnoma korektno po hrvatskem konkurznem zakonu. Kar se tiče stroškov, so ti minimalni in merodajni krogi izjavljajo, da so dosedanja stroški za uradnike izplačani izključno samo iz obresti razpoložljivega denarja in da konkurzna masa sama ni s tem dotaknjena.

★ **Podpora za popravilo mosta.** Mariborski oblastni odbor je nakazal 3000 Din denarne podpore za popravilo mosta pri Belatinovem mlinu pri Podčetrniku. Z zgradbo tega mostu bo skrajšana sedanja cestna zveza za dobra 2 km.

★ **Znameniti zgodovinski dnevi.** 17. novembra 1869. se je otvoril Sueški prekop. — 1796. je umrla ruska carica Katarina II. — 1909. se je v rudniku pri Cherröju v Illinois v Zedinjenih državah ponesrečilo 83 Slovencev.

★ **Dunajska vremenska napoved** za 17. november: V gorskih dolinah mraz. V obdonavskih pokrajinah temperatura nad ničlo. V južnih Alpah jasno, v severnih Alpah pa niso izključene padavine.

★ **Varstvo ptic je varstvo rastlin.** Sneg je zapadel, zato ne pozabite na lačne in koristne ptice: sedaj pozimi. Vsaka drobtinica kruha, različno seme in odpadki semen pridejo prav. Zlasti posestniki vrtov in sadovnjakov ne pozabite, da ste s tem privabili ptice v bližino domovja, ki bodo vam spomladi in poleti zatirale škodljivce na sadnem drevju in vrtnih rastlinah. Tudi vrabčkov ne glejte po strani; opazujte jih enkrat, ko gnezdiijo, koliko stokrat stara dva prinašata na dan mladičem razen mrčes, potem tudi njim ne boste oponašali drobtinice kruha.

★ **Službena obleka in nižji poštni uslužbeni.** Lansko jesen nismo dobili od poštne uprave v zakonu zasiguranje zimske obleke. Zdaj se govori, da jo dobimo v doglednem času. Če bo le res!

Žrebanje loterije društva »Trgov. akademija« v Ljubljani

se je na željo številnih naročnikov srečk, ki so zamudili termin 27. oktobra.

preložilo nepreklicno na 5. decembra 1927.

Prodaja srečk v trafikah, trgovinah in zadnji rok za plačilo do 1. decembra! — Pri društvu naročene srečke se pošiljajo naročnikom samo proti plačilu. — **SREČKA STANE 10 Din.** — Dobitkov je 885 od 50.— do 100.000 Din.

generalnim ravnateljem na podlago, ugodno za mojo karijero, ko je začelo, iti po zlu.

Lucija je čebijala z nekaterimi damami, zaskebrljenimi in opremljenimi z lornjoni. Vprav je dejala gospa bančnega ravnatelja: »Milostna, kruhki so izborniki Luci je zardela od veselja: »Ah, res? Pa sploh ni nič čajnega masla na njih. Samo margarina. Veste, gospa ravnateljeva, to vse stori vzgoja. Stara mama so me vedno navajali k varčnosti.«

Jaz sem obupno zahrkal. Lucija me je vsa v ognju pobožala po licu in me pogledala: »Ali nimas pridne žene?«

»Vaš zakon je brez otrok, milostiva?« je vprašala žena bančnega ravnatelja. »Zale je vdihnila Lucija. Nato je zavpila v smehu: »Toda mi dva bi vendar tako rada imela otročička — kajne Janezek?«

Nastala je mučna tišina. Nekateri dame so z veseljem sočutjem zlele mojo ženko, ki se je šutila tako srečno. Prevzel me je bes. Lucije ni bilo več mogoče zadrževati. Pogrešek za pogreškom je dejala in izblebetavala vse skrivnosti najinega gospodinjstva. Zdaj je pripovedovala, da ima zvečer vedno toliko nogavic, da jih krpa, ker si vendar ne moremo toliko novih kupiti — in če gospa ravnateljeva jemlje za bobne dve ali štiri jajca.

Komaj se mi je posrečilo, da sem pogovor na pol napeljal nazaj, na višino velikega sveta, ko je Jurček odprl vrata na stežaj.

»Gospod oblačilni umetnik Pepe Milič!« Silno sem se prestrašil. Moj krojač! Kako pride ta notri! Lucija mu je graciozno podala roko za poljub: »Ali ne boste odložili, gospod oblačilni umetnik?« Gospod Pepe Milič je začuden meril družbo: »Sem videl zunaj luč in sem slišal kraval.

Tisto za letošnjo zimo bomo prešli pa — čez leto dni. Za to obleko (1927—1928) se je vršila v Zagrebu dražba, ali zaman, ker sta se dražbe udeležila samo dva ponudnika, a zakon v državnem računovodstvu pravi, da morajo biti najmanj trije ponudniki. Čas bi že bil, da prevzame dobavo službene obleke vsako poštno ravnateljstvo zase. Uverjeni smo, da bi potem službeno obleko dobili bolj točno. Tisto, kar Zagreb zmere, zmore tudi Ljubljana. — Nižji poštni uslužbeni.

★ **Osebnostne novice s pošte.** V višjo plačilno skupino je pomaknjen Anton Ivnik, na mariborski kolodvorski pošti. — Premeščeni: Mara Kocjančičeva iz Vojnika v Šent Ilj v Slov. goricah, Antonija Črnjačeva iz Krškega v Vičnem pri Krškem, Marica Štrukljeva iz Laškega k Sv. Lenartu v Slov. goricah, Gabrijela Rupretova od D. M. v Polju na Ljubljano 1, Amalija Negovetičeva iz Velikih Lašč v Brežice, Milena Peršetova iz Gornje Radgone v Apače, Ana Kokolova od Sv. Lovrenca na Pohorju v Mursko Soboto in Jožica Ferjančičeva iz Marenberga na mariborsko glavno pošto; zvan. 1. skup. Fr. Kavčič iz Celja v Grobelno; zvan. 3. skup. Miroslav Mehora z ljubljanske kolodvorske pošte v Šiko in služ. 2. skup. Al. Štine z mariborske glavne pošte v Marenberg. — Upokojitev: Marija Berdajs v Litiji. — Ostavka: Jakob Pavalec pri Sv. Lenartu v Slov. goricah se je odpovedal poštni službi. — Poroke: Matilda Štraškova v Celju z Miroslavom Kogojem in Pavla Zajčeva na mariborski glavni pošti s Karlom Jarhom; Alojzij Jurjavič na ljubljanski glavni pošti z Venceslavom Čeboklijevo.

★ **Šmarogorske zvonove** je daroval 100 dinarjev Ivan Černe, mizarstvo, Št. Vid, namesto venca na krsto Anice Trapičar, hčerke svojega uslužbenca. Naj bi našel gospod darovatelj še mnogo posnemovalcev!

★ **Smrtina nesreča.** V noči od srede na četrtek je divjal krog Velenja silen vihar, ki je napravil ogromno škodo na sadnem drevju in na električni napeljavi. Smrtina žrtev tega viharja je postal Franc Stropnik, zidar pri velenjskem premogokopu. Ubila ga je električna žica, katero je v zgoraj omejeni noči odtrgal z droga vihar in na katero je stopil zjutraj zidar. Ponesrečeni zapušča ženo in eno hčerko.

★ **Težka nesreča v gozdu.** Pretekli petek se je v Rogu na Kočevskem zgodila težka nesreča, ki je zahtevala človeško žrtev. V tem gozdu so namreč zadnje dni podirali buke in hraste. Med delavci je bil tudi Matija Matošič. Spodžagali so ravno eno bukev, a pri tem niso dovolj pazili. Bukev se je nenadoma zrušila in podse pokopala Matija Matošiča, ki se ni dovolj hitro umaknil. Naložili so ga hitro na voz in odpeljali proti Kočevju k zdravniku. Ponesrečenec pa je že med potjo umrl. Odložili so ga namesto pri zdravniku, v mrtvašnico mestnega pokopališča. Nesrečnega Matošiča so pokopali v ponedeljek na kočevskem pokopališču.

★ **D'Annunzijevi arditji — navedni vlomilci.** V Kastvu so v torek aretirali dva italijanska vlomilca, ki so ju zasačili ravno v trenutku, ko sta poskušala vlomiti v cerkevno puščico. Sta to Alfred Schopfer iz Opatije, znan fašistovski razgrajatelj in izziavč, ki je v času okupacije hudo preganjal naše ljudi, ter Angelo Demartini iz Italije. Pri telesni preiskavi so našli pri Schopferju d'Annunzijevo diplomu in priznanje kot borec za italijansko Reko. V diplomu je stavek, da se »podeljuje Schopferju

Poziv!

Ker se v zadnjem času za mojim hrbtom trošijo razne lažnjive govorice v prozornem namenu da bi se iz osebnega maščeva — blatilo moje dobro ime, prosim vsakogar, ki pošteno misli in bi kaj takega izvedel, da mi nemudoma javi ime dotičnika, da ga izročim zasluženim kazni.

Valter Stuzzi,
konc. zobni tehnik. Domžale

Sem si mislil, oni so doma, vedo, zaradi rač... Potisnil sem ga na stol in mu zatlačil kos sandwicha v usta. Nakopičil sem mu krožnik s slastnimi prigrizki. Mrzel znoj me je polil od skrbi. Moj krojač je meril začudeno in nezaupno mizo in družbo: »Napraviva najprej poslovne zadeve. Vi ste mi še — — —«

»Pozneje, gospod Milič — sem trepetal jaz in ga prijazno božal; nekateri gostje so že tako čudno pogledovali na naju. Nalil sem mu skodelico do vrha in mu poiskal najdebelejše obložene rezine.

Čez pol ure je spet začel: »No, če že lahko pla — — —« »Pozneje, gospod Milič« sem šepetal jaz. »Ne uničite mojega družabnega stališča! Moj krojač je srdito požrl zadnji grizljaj. Potem se je začelo: »No, zdaj vidite! Krojača ne plačajo in se začelo: »No, zdaj vidite! Krojača ne plačajo in se Grlo je bilo čisto suho; družba je bila otrpla. Točno se je priporočal gospod generalni ravnatelj. Lucija je še napol v smehljanju merila z rastočim strahom gospoda Pepeta Miliča: »Janezek, nove obleke nisi še — — —«

»Prav nič mi ni plačal — — —« je udaril po mizi, da je najin servis za čajanko poskočil: »No, glejte! Meni javka in doma je bahač in slepar. Precej mi boste odrlili osemdeset dinarjev!«

»Gospod Pepe Milič, ali nočete še enega čaja?« sem iztisnil iz sebe.

»Kaj? Čaj? Jutri vam bom dal čaj; tožil bom!«

Zaloputnil je duri in šel.

Kot v begu so zapustili gostje naš dom. Jaz sem se skril v jedilno shrambo, Lucija je ihtela v blazino. Jurček pa se je poslovil: »Izvrsten posel — osem dinarjev petdeset par nاپitnine! Na zdravje!«

Smučarji!

Naba-ite si obleke iz pristnega tirolskega lodna (impregnirani trikot), ki vam ga nudi trdka **Drago Schwab, Ljubljana, Dvorni trg.** Cena kompl. dresa 580 do 950 Din.

bronasta medalja kot nepremagljivemu arditu in članu A. reške legije, ker se je boril za sveto italijansko stvar na Reki kot najzvestejši med zvestimi. Izdano v Reki na krvavi Božič 1. 1920. Res sijajna karijera nekdanjih plačanih razbojnikov d'Annunzija! Oba vlomilca bosta izročena okrog nemu sodišču v Šibeniku.

★ **Burna rubežen v Zagrebu.** V Zagrebu je te dni izdalo sodišče odlok o rubežni nad imetjem mesarja Viktorja Dobrovška in njegove žene Ljube, stanujočih v Petrovi ulici 119. Eksekutor Marko Stilič, ki je imel nalog, da izvrši prenos njunega imetja, je imel s seboj še dva sodna nastavljenca in več stražnikov. Komisija je našla Dobrovškova dvorišča vrata zaklenjena in čvrsto zvezana z močno žico, tako je bil dostop na dvorišče nemogoč. Dobrovšek je stal za vratni s kamenjem, njegova žena pa s sekiro v rokah, oba glavo kričeč, da ne pustita nikogar na dvorišče. Žena Ljuba je povrh zmerjala biriče z lopovi in zatrdila, da pljune na zakone. Grozila je, da vsakdo, ki prestopi njen prag, dobi s sekiro po glavi, obenem pa je hujšala močja, naj strelja na »lopove«. Ko je ključavničar Toplak odprl vrata, je zamahnila Dobrovškova s sekiro, vendar ga ni zadela, ker je Toplak naglo odskočil. Nato sta pričela oba metati kamenje na komisijo, ki je dobila ojačeno policijsko asistenco. Stražnika Flajharja je zadel kamen ravno v glavo. Dobrovšek je hotel napasti nekega stražnika od zadaj s sekiro, vendar je to opustil, ker so pričeli ostali stražniki streljati z revolverji v zrak. V nadaljnji borbi sta Dobrovšek in njegova žena ranila s kamenjem še stražnika Bediča in eksekutorja Stiličoviča. Vso to borbo v Petrovi ulici je gledalo več sto ljudi, med katerimi so nekateri celo podpihovali Dobrovška, naj ne odneha in naj ne prepusti svojega beraškega imetja biričem. Komisija je končno odneha in odšla, ne da bi izvedla rubežen do konca. Naslednjega dne je Dobrovškova legla v posteljo, češ, da je bolna, vendar so jo kljub temu aretirali kakor tudi njenega moža.

★ **Težka obsodba bančnega ravnatelja v Sarajevu.** Okrožno sodišče v Sarajevu je izreklo v torek obsodo v procesu proti bivšemu ravnatelju zavarovalne družbe »Jugoslavija« Vrančiču radi malverzije. Vrančič je bil obsojen na tri leta ječe in na 700.000 Din odškodnine za škodo, ki jo zavarovalnica trpi.

○ **Smrtina avtomobilska nesreča v Bosni.** V nedeljo se je pripetila na cesti med Jajcem in Vijencem v Bosni težka avtomobilska nesreča. Trgovca Bogdan Mišković je strmoglavil s svojim avtomobilom vred na nekem nevarnem mestu v prepad in se ubil.

★ **Nesreča med vožnjo.** V torek popoldne se je pripetila v Sarajevu težka nesreča med vožnjo. V vojaški voz vpreženi konji so se nenadoma splašili in zdrveli po cesti. Oba vojaka, ki sta bila na vozu, sta izgubila prisotnost duha in skočila prestrašena z voza. Prvi je dobil težke poškodbe v prsnem košu in na rebrih. Enako je bil težko poškodovan tudi drugi vojak. Oba poškodovanca sta bila prepeljana v bolnico, vendar ni upanja, da bi okrevala.

OBLAČILA TVRDE J. MACEK

Ljubljana, Aleksandrova 12

so najboljša in najcenejša.

★ **Telesno zaprtje,** ranitve v debelem črevesu, slaba prebava, razkroj in gniloba v črevih, prevelika množina kisline v želodčnem soku, vnetje jezika, nečista koža na obrazu in na hrbtu, tvorijo izginjejo prav kmalu z rabo naravne »Franz Josef« grenčice. Številni zdravniki in profesorji »Franz Josef« vodo že desetletja pri odraslih in otrocih obeh spolov uporabljajo z ugodnim uspehom. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

★ **Ofertni licitaciji** za montiranje, barvanje in izvršitev kolovoza žel. mostu preko zapadne Morave pri vasi Jasik na cesti Krajevne—Kruševac (9. dec.) in licitacija za izdelavo spodnjega dela železniškega mostu preko Neretve v Čapljini (2. dec.), sta razpisani. Več se izve na gradbenem ravnateljstvu, Turjaški trg 1.

★ **Kupujte domače izdelke!** Da se omogoči vsakomur nakup dobrih čevljev, prinese za zimsko sezijo tovarna »Pekoc«, Tržič, specialne vrste čevljev in sicer: večerne iz ševr. 165 Din, večerne iz laka 195 Din, promenadne čevlje iz la boksa 195 Din, polčevlje iz la boksa 225 Din, moške visoke čevlje iz govejega boksa 195 Din, moške visoke čevlje iz la boksa 265 Din. Lastne prodajalne: Ljubljana, Breg 20 in Aleksandrova cesta 1. Pri pismenih naročilih zadostuje obris noge. Naslov: »Pekoc«, Ljubljana. 9045

33. Ko bo konec te povesti, bomo vsi začeli jesti: moški, ženske, vsako dete, vse bo jedlo

(Dalje prih.)

Velika inventurna odprodaja, najnižje cene in 20% popusta pri vsem blagu. — Velika izbira za moške

ter damske kostume in plašče. Manufaktura JOS. SNOJ — LJUBLJANA, Preferovna ulica 7.

Ne zamudite! Oglejte si zaloge!

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN.

Drevi imata nočno službo: Ramor na Dunajski cesti in Trnkoczy na Mestnem trgu.

○ **Umrla je** gospa Frančiška Koširjeva. Pokojna je bila vzor žene in matere. Sedem neprekrbljenih otrok je zapustila, vse pa je vzredila sama brez najmanjše tuje pomoči. Njen soprog France je več let vodil ljubljansko tajništvo SLS; veliko zaslugu njegovega ne majhnega uspeha moramo pripisovati njegovi ženi, ki se je s telesom in dušo posvetila domu, da se je mož sam mogel posvetiti drugim. Pogreb bo danes ob štirih iz bolnice k Sv. Križu.

○ **Edinost**, organizacija mest. nameštencev, vabi svoje člane, da se udeležijo pogreba gospe Koširjeve, ki se vrši danes ob 4 popoldne iz deželne bolnice. — Odbor.

○ **Vremenski preroki z ljubljanskega meteorološkega zavoda** napovedujejo, da bo sedanji ostri mraz, ki je nastopil v ponedeljek zvečer, v treh, štirih dneh popustil, nakar bo pričelo deževati.

○ **Otvoritev telefona pri pošti Ljubljana 7.** Pri pošti Ljubljana 7 (Šiška) je bila 12. novembra t. l. otvorena javna telefonska govorilnica za krajevni in medkrajevni promet.

○ **Parcelacija zemljišča.** Gradbeni urad te dni parcelira zemljišče ob Dunajski cesti med železnico in hišo državne železnice, last zidarskega mojstra Jerko-ta, ki namerava tam zgraditi več ličnih, enodružinskih hišic, odnosno vil.

○ **Električna napeljava na Ježico.** Dozdaj so postavljeni drogovci za napeljavo toka visoke napetosti po celi progi preko polja do tam, kjer bo stal transformator. Zidava transformatorja, ki je bila že pripravljena, se je morala odložiti radi nastopivšega mraza. Čim bo ta pojenjal, se takoj postavi. Z drugimi deli se nadaljuje.

○ **V pojasnilo.** Čujejo se glasovi, češ, da je Obrtniška stavbna zadruga ustanovljena sliučno za obrtnike. To pa ni povsem točno. Sicer je res, da je prvotno bila zamišljena v prvi vrsti za male obrtnike, vendar pa tako, da imajo vanjo dostopa z enakimi pravicami tudi drugi stanovi. Po štirimesečnem obstoju ima danes zadruga med svojimi zadrugniki neke obrtnike, marveč tudi trgovce, šivilje, javne nameštence, državne upokojence in delavce. Vsa nadaljna pojasnila dobijo interese in delavce. Vsa nadaljna pojasnila dobijo interese in delavce. Vsa nadaljna pojasnila dobijo interese in delavce. Vsa nadaljna pojasnila dobijo interese in delavce.

○ **Kriminalni drobiž.** Neka ljubljanska tvrduka je ovadila nekega moškega, da ji je poveril vsoto 12.000 Din. — Trgovcu Josipu Župančiču na Sv. Petra cesti 35 je neznan tat ukradel iz veže hiše na Resljevi cesti 3 dvokolesni ročni vozček, vreden 750 Din. — V splošnem policijska kronika v zadnjih dneh ne beleži večjih kriminalnih slučajev, kar je gotovo posledica mraza, ki vlada sedaj v Ljubljani. Tatovi počivajo in tudi ponočnjaki mirujejo.

○ **Nesreča.** Devetletni Francek Fister, učenec IV. razreda in stanujoč na Zaloški cesti št. 10 se je v torek popoldne v otroški razposajenosti obesil na neki vojaški voz na Kette-Murnovi cesti. Stopil je na os zadnjega kolesa, toda se tu spodtaknil, nakar mu je leva noga zašla med kolesne prečke. Kolo je zlomilo dečku nogo v gležnju. Na dečkovo vpitje je vojak voz ustavil, dvignil dečka, ga odložil v bližnji veži ter nato zapeljal dalje. Dečka so prepeljali s privatnim vozom v bolnico in obvestili o nesreči starše.

○ **Goljufija s hranilnimi knjižicami.** Koncem meseca marca tega leta smo poročali, da je bilo vlomljeno v stanovanje ravnatelja dohodarsivenega urada g. Ivana Zupana v Pražakovi ulici in odnešenih več dragocenosti, gotovine in troje hranilnih knjižic. Te dni pa je prišel neki denarni zavod na sled veliki goljufiji, ki se je pripetila v njegovo škodo z eno omenjenih hranilnih knjižic. Neznani moški, star približno kakih 25 let, sigurnega, inteligentnega nastopa ter oblečen v dolg »Hubertus« plašč iz temnozelenega lodna ter govoreč pravilno slovenščino, je prišel dne 21. oktobra med 10 in 11 dopoldne v lokal denarnega zavoda ter dvignil na Zupanova knjižico, glasečo se na 500 Din, naloženih v mestni posojilnici v Radovljici, vsoto 2000 Din. Knjižica je bila izstavljena na ime Ane Terpinec iz Zasipa ter je bila last g. Ivana Zupana. Neznane, ki se je izdajal za lesnega trgovca Janka Terpinec iz Radovljice, je falzificiral vlogo 500 Din v knjižici v znesek 10.000 Din, da je mogel dvigniti znesek 2000 Din. Na enak način je dvignil dne 16. septembra 1. 1927. pri podružnici Jadransko-podunavske banke v Kranju znesek 1000 Din na podlagi neke Zupanu ukradene knjižice.

○ **Krasne dunajske bluze** — Kristof-Bužar.
○ **Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobjeno perilo** v najlepšo izvršitev.

Maribor

SHOD SLOVENSKE LJUDSKE STRANKE

se vrši danes zvečer ob pol osmih v dvorani Zadrugne gospodarske banke. Na shodu poročajo: dr. Hohnjec o pogodbi s Francijo, posl. Zebot o položaju v Belgradu, dr. Leskovicar o obč. volitvah v Mariboru. Somišljeniki in prijatelji SLS, udeležite se shoda! Pokažimo svoje zadovoljstvo zaradi pogodbe s Francijo, ki nam je zagotovila trajen mir! Zato danes vsi naši in naši prijatelji na shod!

□ **10. redna seja mestnega občinskega sveta** se vrši v petek, dne 18. novembra t. l. ob 17 v mestni posvetovalnici.

□ **Umestna prepoved.** Med mariborsko šolsko mladino so zelo razširjene one male flobert pištole, ki so bile doslej dovoljene po zakonu o

nošenju orožja brez orožnega lista. Doslej so se zgodile s temi pištolcami v mestu 3 velike nesreče in to deli celo en samoumori. Mariborski policijski komisariat je poslal velikemu županstvu posebno vlogo, v kateri priporoča prepoved tega na zunanjo nezadnega orožja. Odslej bodo te pištole prepovedane in bo obvarovana mladež pred marsikatero nesrečo.

Nova stanovanja. Kakor znano, je kupila mestna občina radi regulacije Tattenbachove ulice Hoffmanovo hišo. En del te hiše je stavbeni urad podrl, da je izginil oni vozovnemu prometu nevarni ovinec, v še stojčem delu je pa dogotovljenih 11 stanovanj, za katera je že dala komisija uporabno dovoljenje.

Celotna stavbena preureditev prostora pri kolodvoru. Tekom prihodnjega leta se bo pri kolodvoru izvršilo veliko izprememb. Kolodvorska stavba dobi še eno nadstropje. Pošta bo postavila novo stavbo, ker se mora iz kolodvorskih prostorov izseliti. Carinarica bo postavila velike magacine in čakalnice. Občina bo dala prostor preurediti in bo postavila veliko podzemsko stranišče, nad njim pa bo postavila kiosk za trafiklo in njemu vsopredno pa čakalnico za avtopromet.

Pojasnilo k samoumoru Martina Kunpleža. Poročali smo, kako se je ustrelil 15 letni učenec mariborske meščanske šole M. Kunplež. Ravnateljstvo meščanske šole daje k našemu poročilu tale komentar: Učenec Kunplež je bil v šoli delamržen in se je brez vednosti matere dosledno odtegoval pouku in pohajal po mestu. Pred tednom dni je dobil radi tega ukor in mu je bila tudi konfiscirana flobertovka, ki je z njo ogrožal okolice. Nato ga ni bilo več v šolo. V torek je bila mati v šoli. Hotela je zvedeti, jeli deček pri pouku. Ravnatelj ji je pojasnil, da ga že več dni ni bilo. Mati se je vrnila domov in je našla sina doma. Zahtevala je, naj ji pove, odkod ima strečno orožje, ki ga je nosil v šolo. Deček ji ni hotel dati pojasnila. Na ponovno strogo zahtevo po pojasnilu je izjavil, naj ga mati pusti pri miru, sicer ga ne bo več videla. Kmalu nato je počil vpiro matere iz orožja, ki si ga je učenec zopet kdo ve kje nabavil, usodni strel. Deček je bil že večkrat izjavil, da se bo nekoč ustrelil. Bil je epileptičen in je strasno čital krvave pustolovske romane. Po izjavi součencev je bil še dan pred smrtjo v kinu.

Čiščenje cest in hodnikov. Glasom š. 9 cestno-prometnega reda in reda za čiščenje cest in trgov za mesto Maribor so dolžni hišni posestniki pustiti popolnoma očistiti trotoarje in pešpoti od snega in ledu in iste po potrebi dnevno posuti s peskom, pepelom ali zagavino. (Posutje s smetjem in drugimi odpadki je prepovedano.) Ker se je povodom zadnjega snega pokazalo, da nekateri posestniki teh dolžnosti sploh ne izpolnjujejo ali pa le malomarno in posebno, da ne čistijo pešpotov pred njihovimi vrtovi, se ponovno opozarja na to določbo s pripombo, da se bo proti onim posestnikom, ki ne upoštevajo te naredbe, uvedlo kazensko postopanje in da bo mestna občina ukrenila čiščenje na njihove stroške. Odkladijanje snega v cestne struge je prepovedano. Obenem se naprošajo hišni gospodarji, da poučijo organe, ki opravljajo čiščenje hodnikov, da se istih ne sme čistiti s težkim orodjem, kakor n. pr. s krampi ali sekirami itd., ker se pri čiščenju s težkim orodjem pokvari asfaltni hodnik. Opozarja se, da mora nositi stroške poprave takih poškodb dotični lastnik sam.

Pri mestnem magistratu se razpisuje: mesto uradnika III. kategorije pri mestnem pogrebem zavodu, mesto strojnika s predpisano kvalifikacijo pri mestni klavni (IV. kat.), mesto sluga (V. kat.) pri študijski knjižnici. Prošnje s predpisanimi prilogami je vložiti najkasneje do 1. decembra 1927.

KUPUJTE SREČKE
II. STADIONSKE LOTERIJE
Glavni dobiček vila »Stadion«, Din 160.000.—

Ljubljansko gledališče
DRAMA
Začetek ob 8 zvečer.
Četrtek, 17. novembra: Zaprtlo.
Petek, 18. novembra: DVA BREGOVA. Red B.
Sobota, 19. novembra: MEDEJA. Red C.

OPERA.
Začetek ob pol 8 zvečer.
Četrtek, 17. novembra: Zaprtlo.
Petek, 18. novembra: TRAVIATA. Red D.
Sobota, 19. novembra: BAJADERA, opereta. Izven.

Mariborsko gledališče
Četrtek, 17. novembra ob 20. uri: TRAVIATA. D. Kuponi.
Petek, 18. novembra: Zaprtlo.
Sobota, 19. novembra ob 20. uri: EVA. DEKLICA IZ TOVARNE. Ab. A. Premijera.
Nedelja, 20. novembra ob 15. uri: PYGMALION. Ljudska predstava pri jako znižanih cenah. — Ob 20. uri: EVA.

Celjsko gledališče
Sobota, 19. novembra ob 20. uri: ROKA PRAVI-CE. Krstna predstava.
Nedelja, 20. novembra ob 16. uri: ROKA PRAVI-CE. Ljudska predstava ob znižanih cenah.
Krstna predstava. Svoje najnovejšo dramsko delo, veseložalostno igrvo v osmih scenah »Roka pravice« je izročil Angel Cerkvenik celjskemu gledališču, da ga vprižori kot prvo. To delstvo morda podčrtati kot posebno zaupanje napram našemu gledališču in Celjani si moramo šteti v čast, da si je priznani slovenski dramatik izbral baš naš oder za vprižoritev svojega dela. G. ravsatelj Bratina, ki je doslej režiral in decentral. vsa Cerkvenikova

Kmetijska podružnica za Maribor in okoliš. V nedeljo, 27. t. m., priredi podružnica v učni sobi Vinarske in sadjarke šole predavanje o pretakanju vina. Predaval bo vinarški strokovnjak g. inž. Ivo Zupanič. Predavanju bo sledil prost razgovor o predmetu. K udeležbi se pozivajo vsi udje podružnice, vabijo pa tudi vsi, ki se zanimajo za stvar. Zlasti mladina obojega spola naj ne zamudi prilike, da se nauči kaj potrebnega in koristnega. Pri tej priliki se opozarja, da je treba najkasneje do 15. decembra plačati udnino (20 Din) za Kmetijsko družbo, veljavno za leto 1928. Pobira se v trgovini Klanjšek in Penič v Vetrinjski ulici.

Znatio razširjen delokrog gradbenega oddelka na mariborski glavni pošti. Medmuri je spadalo do pred kratkim pod zagrebško pošto in okolič, a ga je prevzela sedaj ljubljanska. Nadzorstvo za popravo brezovnih in telefonskih naprav po Medmuriu bo vršil od sedaj znanprej gradbeni oddelk mariborske glavne pošte.

Čudna zgodba z kolajnami. Mariborska policija ima opravka s čudnim in veselim slučajem. Iveljske namreč zmotan slučaj, ki sega v leto 1924., ko se je vršila v Mariboru zadnja obrtna razstava. Takrat je bilo 50 razstavljalcev odlikovanih z zlato kolajno, 50 pa z diplomom. Oni z diplomom so svoja odlikovanja že davno dobili, na kolajne pa še vedno čakajo, dasi so takoj plačali zahtevani znesek 350 Din za kolajno — kar znaša za vse kolajne okrog 20.000 Din. Odbor je kolajne naročil in so že davno gotove, ker pa še niso plačane, jih izdelovatelj ni hotel izročiti. Policija pa je sedaj ugotovila zanimivo dejstvo, da stanje kolajne v letni nekaj nad 1000 Din. Zadevo s kolajnami je imel v rokah tajnik razstave, ki bo za svoje zavlačenje moral dati odgovor. Upati je, da pridejo mariborski obrtniki vendar v doglednem času do svojih kolajn.

Celje

OBČINSKE VOLITVE.

V 15 občinah celjsko-vranskega okraja se bodo vršile v nedeljo, dne 20. novembra t. l. volitve v občinske zastope. Za teh 15 občin je bilo vloženih 38 kandidatnih list z 1540 kandidati. V naslednjem podajamo pregled vloženih kandidat. list po vrstnem redu skrinjic in nosilce teh list.

1. Celje-okolica voli 33 odbornikov: 1. Slov. ljudska stranka (Golob Karl, mizar). — 2. Slov. kmetijska zveza (Alojzij Mihelčič, posestnik in vinski trgovec). — 3. Združena slovenska gospodarska stranka (Vinko Kukovec, stavbenik). — 4. Združeni socialistični delavci in kmetje (Hrastnik Valentin, delavec). — 5. Socialnoden okratkič na kmetijsko-delavsko zvezo (Lebič Valentin, tesar). — 6. Narodno-radikalna stranka (Lazarevič Tožor, ravnatelj). — 7. Nepolitič. občinska stranka (Nemci — Petichuch Franc, trgovec). — Naši sta 1. in 2. skrinjica.

2. Dobrna voli 17 odbornikov: 1. Slov. ljudska stranka (Požnik Jurij, posestnik). — 2. Gospodarska stranka — SLS II. (Okrožnik Peter, obrtnik).

3. Frankolovo voli 17 odbornikov: 1. Slov. ljudska stranka (Gorenšek Jurij, posestnik). — 2. Gospodarska stranka (Žerovnik Karl, gostilničar). — Naša skrinjica je prva, druga je demokratska.

4. Grajska vas voli 7 odbornikov: 1. Maloobrt-niška in kmečka lista (Šmigel Ivan, posestnik). — 2. Neodvisna lista (Mazil Blaž, posestnik). — 3. Slov. ljudska stranka (Lobnikar Anton, posestnik in župan).

5. Griže voli 17 odbornikov: 1. Narodno delavsko gospodarska lista (Razpotnik Franc, šol. upravitelj). — 2. Slov. kmetijska stranka (Zuža Alojzij, posestnik). — 3. Slov. ljudska stranka (Kuder Peter, posestnik). — 4. Delavska zveza (Gomilšek Franc, tesar). — 5. Združena socialistič. lista (Kajtna Andrej, kmet). — Krščanski možje in pravi socialisti volijo 3. in 4. skrinjico.

6. Sv. Jeronim voli 17 odbornikov: Vložena je samo ena (Gospodarska) lista z nosilcem Franc Schauerom, veleposestnikom.

7. Nova celkev voli 17 odbornikov: 1. Domača kmetijska stranka (Lešnik Ivan, kmet). — 2. Slov. kmetijska zveza (SLS — Marsidovšek Franc, posestnik). — Pravi domačini in kmetje volijo 2. skrinjico.

8. Sv. Pavel pri Preboldu voli 25 odbornikov: 1. Lista slove in napredka (Cilenšek Karl, posestnik). — 2. Slov. ljudska stranka (Sterovec Anton, posestnik). — 3. Gospodarska lista (Kač Anton, posestnik). — 4. Socialistična lista kmetov in delavcev (Pilkot Anton, posestnik). — Šentpavelčani! Prva skrinjica je skrinjica onih, ki so prišli

dela v Mariboru in v Plutju. režira tudi »Roka pravice« v Celju. Preskrbljeno je, da bo inscenacija originalna in moderna. Vse vloge so v rokah naših najboljših moči in je s tem podana garancija za prvovrstno vprižoritev.

Ljubljanski ljudski oder

V nedeljo ob pol 8 zvečer: »ZLATOROG.«
Na željo občinstva se ponovi v nedeljo dne 20. nov. ob pol 8 zvečer »Zlatorog«, romantična igra s petjem, plesi in godbo. Poje 5 zborov, igra orkester glasbenega društva »Sloga« v Ljubljani, plese je nastudiral g. Pino Milakar. Predprodaja vstopnic ob 8 do 12 dop. in od 2 do 6 pop. v Nabavni zadrugi, Ljudski dom I., in v pisarni Ljudskega odra II. nadst. od 4 do 7 zvečer.

Glasba

Ljubljana.

Koncert komornega kvarteta »Zika« se bo vršil definitivno drevi točno ob 8. uri v Unionski dvorani. Brez dvoma i, da bodo Žikovci, ki uživajo po vsem svetu velik ugled in sloves, privabili na svoj današnji koncert v Unionsko dvorano toliko občinstva, da bo do zadnjega kotička napolnjena.

Maribor.

Na slavnostnem koncertu, ki se vrši v petek dne 18. nov. v korist fondu za postavitev spomenika kralju Petru, se bodo proizvajali sledeči spored: F. Bernardi: Fantazija za vijolino solo z orkestrom, M. Bruch: Vijolinski koncert G-mol s spremljevanjem orkestra, Fr. Liszt: Ogerska fantazija za klavir s spremljevanjem vrkestra in znamenita VI. simfonija od Čajkovskega za veliki orkester. Fantazija od Bernarda, ki je naš rojak, se biva na tem koncertu prvič. Klavir je dala na razpolago naša domača tveška Jos. Brandl.

v našo občino sejati razdor in sovraštvo, četrti pa onih, ki upajo po hrbtih nezavednih kmetov in delavcev priti do ugleda, potem pa vam pokazati figo. Vi pa pokažite figo 1. in 4. skrinjici ter volite domače postenjakel!

9. Polzela voli 17 odbornikov: 1. Slovenska ljudska stranka (Mešič Anton, mlinar, posestnik in oblastni poslanec). — 2. Združena gospodarska stranka (Leskovšek Ivan, posestnik). — Polzelčani! Naš ponos je 1. skrinjica!

10. Št. Rupert nad Laškimi voli 17 odbornikov: 1. Slovenska ljudska stranka (Tratnik Martin, posestnik). — 2. Slov. kmečka stranka (Bezgovšek Franc, posestnik). — Naša skrinjica je prva, druga je samo spomin na rajno radičevščino.

11. Svetina voli 9 odbornikov in je izvoljena kot edina lista Slovenske ljudske stranke pod nosilcem Andrejem Sevskom, posestnikom.

12. Šmartno v Rožni dolini voli 17 odbornikov. Listo je postavila samo Slovenska ljudska stranka (Jezernik Franc, posestnik).

13. Vilčna vas voli 9 odbornikov in so izvoljeni samo pristaši SLS, ker je listo postavila le naša Kmetijska zveza (Lipovšek Anton, posestnik).

14. Vojnik voli 9 odbornikov: 1. Združeni gospodarski stranki (Vojnik Uratarič Ivan, krojač). — 2. Obrtna gospodarska delavska lista (Ivan Anđić, mizar). — 3. Združena obrtna gospodarska stranka (Brezovnik Ladislav, trgovec).

15. Vranke voli 17 odbornikov: 1. Gospodarska stranka (Ottenschläder Anton, sedlar). — 2. Slovenska ljudska stranka (Kladnik Josip, poštar in posestnik). — Krščansko in gospodarsko zavežno Vranke bo volilo 2. skrinjico.

Volivci! Kot letos že dvakrat, dokažite tudi tokrat, da se ne strafite nobene žrtve, ko gre zato, da se v naša javna zastopstva ne vrinejo pod lažno krinko gospodarstva, sloge in napredka izdajalci slovenskega gospodarstva in sovražniki slovenske ter krščanske miselnosti.

Redna občinska seja celjskega občinskega sveta se bo vršila v petek dne 18. novembra t. l. ob 18. uri.

Nepopolniji Jaka. Jaka je že stari znanecc policije. Kar zasluži, zapije, ko pa pride pijan domov, vpije, razžarja, razbija pohištvo in se spleh obnaša tako, da se nad njim zgraža cela hiša. Vsi dobri opomini nič ne zaležejo. Bolno ženo ima, ki je v poslednjem stadiju jetike, in 3 zanemarljive in izsušene otroke. Ko prirogovili domov, jih muči in se znaša nad njimi, da vzbuja uboga družina celo sočutje sicer neobčutne oblasti. V torek zvečer sta ga morala zopet dva stražnika krotiti in odvesti v zapor. Jaka bo najbrž javno prištet med notorične pijavce, ki jim gostilničarji ne smeje točiti pijače.

Krani

Nepriljetno za vse občinstvo, zlasti pa za uradnike in dijake, ki se vozijo vsak dan v Ljubljano v urade ali šole, je, ker vlak, ki odhaja iz Kranja ob 6.24 jutraj, prikloplja šele na kranjski postaji nove vagon. Vagoni so mrzli in se ravno do Ljubljane, ko je treba izstopiti, šele ogrejejo. Mislimo, da bi bilo mogoče odpravi temu, da bi vlak pripeljal s seboj z Jesenic zaklenjene vagon. Tako pa morajo potniki iz Kranja vstopati v druge vagon, gneča v vlaku se s tem veča in doseže svoj višek v škofji Loki in Medvodah, tako, da mora včasih stati v enem samem vagonu do 30 potnikov. Prosimo merodajne faktorje, da nekaj ukrenejo v tej zadevi.

Novo mesto

Proračun mestne občine Novo mesto za leto 1928. je sestavljen in razgrnjen v občinski pisarni v Novem mestu. Interesente ga lahko vopredajo med uradnimi urami. Več o tem je razvidno na uradni deski.

Proračun okrajnega cestnega odbora v Novem mestu za leto 1928. je sestavljen in na vpogled v pisarni mestne občine v Novem mestu. Eventuelne pritožbe sprejema načelnik okrajnega cestnega odbora, župan občine Šmihel-Stopiče, g. J. Brilec.

Odlikovan je z zlato kolajno za civilne zasluge g. Edmund Schott iz Novega mesta, ki je stopil pred kratkim po dolgoletnem zvestem službovanju v trajni pokoj.

Nanredovanje. Pomaknien je iz 9. skupine I. kategorije v 8. skupino I. kategorije g. Fran Verlič, pravni praktikant pri okrožnem sodišču v Novem mestu.

Dopisi

Križe na Gorenjskem. Na naši šoli se vrše vedne spremembe učnih moči in zamenjavanje razredov. Otroci hodijo v šolo enkrat dopoldne, enkrat popoldne. — Starši so zelo nezadovoljni.

Naznanila

Ljubljana.

Stalna prosveta ima nocoj ob 8. uri v tiskarni sejo.

Sv. Kristof v Ljubljani. V naši Prosveti bo danes ob pol osmih predaval dr. Campa o Češki. **Krekova mladina Ljubljana** ima danes ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih svoj redni sestanek. Predava tov akademik Kos.

Ruska Matica in ruska ljudska univerza. V soboto dne 19. novembra se bo vršilo v b-lkonski dvorani univerze predavanje univ. prof. Mihaila Jassinskega o predmetu: »Očrti zgodovine družine in zakona. Očrt I.« Začetek ob 19. uri. Vhod prost.

Maribor.

Ljudska univerza v Mariboru. V petek dne 18. nov. 1927 ob 8 zvečer predava univerzitetni profesor g. dr. Serko o človeškem živčevju in njegovi funkciji. — V ponedeljek dne 21. nov. nadljuje g. dr. Tuma svoja interesantna izvajanja o krizi moderne demokracije. — V sredo dne 23. nov. priredi Kroemerjev trio iz Graza zelo zanimiv koncert.

Kat. prosvetno društvo v Studenih vabi na svoji dve prireditvi, ki jih ima v soboto 19. nov. zvečer ob 7 v dvorani gostilne Gačnik. Pri prireditvah sodeluje godba Krekove mladine in Ljudski oder v Studenih. Vstopnina je zelo nizka.

Polzvedovanja

Pozabljena obelja. Dne 7. nov. zvečer je nekdo pozabil zavoj z javo obeljo v ljubljanskem kolodvorskem bifeju. Če je kdo pomotoma vzel zavitek, naj ga vrne proti nagradi v cvetličarni Hvala, Dunniska cesta, Ljubljana.

Pošljite naročnino!

KOLENDAR

Jugoslov. kmetijske zveze

za leto 1928. je izšel!

Pišite ponj na naslov: »Jugosl. Kmetijska zveza«, Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana.

Koledar ima žepno obliko. Vezava močna. Cena 10. — Din.

Sport

Norveška — domovina smučarjev. Jugoslov. zimskosportni savez priredi v sredo 23. novembra zanimivo predavanje s skiptičnimi slikami o Norveški kot domovini smučarstva in o stanju smučarstva v nordijskih državah z ozirom na predstoječo olimpijado. Predaval bo g. inž. Thorleig Tunold Hanssen iz Norveške, ki pride k nam kot trener naše smrčarske vrste. Predavanje bo v veliki dvorani hotla Union ter opozarjamo že danes vse sportnike in turiste na to veleintere-santno predavanje.

SPORTNO DRŠALIŠČE S. K. ILIRIJE.

Sportno dršališče S. K. Ilirije ob Celovški cesti pod Koslerjevim gradom se otvori ob ugodnih vremenskih razmerah koncem tekočega tedna, predvidoma v soboto popoldne. Tehnične naprave na dršališču so sedaj tako izpopolnjene, da se more računati ob kolikaj ugodni zimi na najmanj 50 dršalnih dni. Lani je bilo dršališče otvorjeno 41 dni, predlanskim 32 dni. V večernih urah bo dršališče seveda razsvetljeno, publiki bo na razpolago topla garderoba in bufet. Za drsalce, dame in gospode, ki se bodo hoteli izpopolniti v umetnem drsanju, priredi S. K. Ilirija posebne tečaje.

Permanentne vstopnice za sezono 1927-28 se izdajajo od 18. t. m. dalje pri trvdki J. Gorec, Dunajska cesta, po ceni 100 Din. Za člane S. K. Ilirije in dijake v obče se izdajajo znižane perma-nentne vstopnice po ceni 50 Din, dočim dobijo člani S. K. Ilirije, ki so dijaki, karte po ceni 30 Din.

DAVISOV POKAL 1928.

Ker so v tekmi za Davisov pokal zmagali letos Francozi, se bo izvršila zadnja runda v bodočem letu na Francoskem. Otvoritvena runda bo izrebrana že 3. februarja 1928, izrebral jo bo francoski predsednik Doumergue. Tudi razdelitev po pasovih bo v bodočem letu spremenjena, ker sta priglasi Amerika in Avstraliya svojo udeležbo v evropskem pasu; to pa zato, da se igralci laže privadijo podnebu. Ker se igranje vrši prej kot druga leta, bodo tudi tekme prej zaključene; odločivni boj med Francozi in med zmagovalcem v izločitvnih tekmah se bo vršil na koncu julija. Na ta način bodo mogli tekme priči še v Ameriko in se bodo mogli udeležiti tamošnjih prvenstvenih tekem.

ČESKOSLOVASKI USPEHI L. 1927.

Najboljši uspehi Čehoslovakov v letošnji lah-kotletski sezoni so bili sledeči: 100 m Vykoupil 11.1; 200 m Bartel 22.2; 400 m Borovička 51.2; 800 m Šindler 1 : 56.5; 1500 m Šindler 4 : 01.4 (rekord); 5000 m Kožek 15 : 50.2; 10.000 m Ně-mecký 33 : 22.8 (rekord); 110 m lese Jandera 15.6; 400 m lese Dostal 57.7 (rekord); 4 × 100 m Mor. Slavia 44.2 (rekord); 4 × 400 m Sparta 3 : 30.8 (rekord); skok v višino Stanislav 1.87 m, na daljavo Machaš 7.085 m (rekord), s palico Votava 3.60 m, troskok Hoffmann 12.89 m; krogla Chmelik 13.965 m (rekord); diskos Tukanský 43.13 m (rekord); kopje Chmelik 58.40; kladivo Prusa 0.63 m. Prav na najvišji višini torej Čehi niso; naj-lj se nam dopade Spindlerjev tek na 800 m, Stanislavov skok v višino ter 4 × 100 m.

SVETOVNA KOLESARSKA PRVENSTVA 1928.

Priredila jih bo ogrska kolesarska zveza in je že zelo zaposlena s pripravljalnimi deli. Staro kolesarsko dirkališče v Budimpešti se nahaja v precej oddaljenem predmestju in zaradi majhnih izmer tribun itd. za prireditve takih tekem tudi in bodo ta moštva za ostale udeležence olimpiade ki bo vsem zahtevam ugajalo in bo imelo prostora za 20.000 gledavcev. Gradbo bodo tako pospešili, da bo dirkališče dogotovljeno že v maju bodočega leta. Načrti za svetovne prvenstvene tekme so takole določili: 14. avg. poletni kongres Mednarodne kolesarske zveze; 15. avg. svetovno prvenstvo amaterov na kratko razdaljo; 16. avg. svetovno cestno prvenstvo; 18. avg. predtekmje za prvenstvo na dolgo razdaljo; 19. avg. svetovno prvenstvo profesionalov na kratko razdaljo; 20. avg. zaključek prvenstvene tekme na dolgo razdaljo.

JUŽNA AMERIKA NA NOGOMETNI OLIMPIADI.

V Limi, v glavnem mestu republike Perú, so se sestali delegati raznih južnoameriških nogo-metnih zvez in so sklenili, da bodo priredili v kratkem velik turnir med izbranimi moštvii Argentine, Brazilije, Chile, Perú, Bolivije in Uruguaya. Ta turnir naj bo nekakšna generalna skušnja za Am-sterdam. Vse imenovane dežele se bodo udel žile olimpiade. Kakor nam je pokazala presenetljiva zmaga Uruguayev leta 1924, je nogom tna kul-tura v južnoameriških državah na najvišji stopnji in bod ta moštva za ostale udeležence olimpiade izredno trd oroh.

Izpred sodišča

Kolesarski tat Anton Remar. Letošnje poletje so razvili v Ljubljani številni kolesarski tatovi zelo obsežno podktnost Ni minul dan, da ne bi bilo kjerkoli ukradeno kako kolo. Vsi pa, lastniki, kakor tudi policijski organi, so bili proti izredni predznosti kolesarskih tatov takorekoč skoro brez moči. Sredi septembra pa je ljubljanska policija iz zeha — ne vseh — kolesarskih tatov in eden od tatelj je dobil v torek dopoldne pred deželnim so-diščem svoje zasluženno plačilo. Je to 28letni Anton Remar, pokleni tat in rokomavh, ki je bil radi tatvine že večkrat kaznovan in je skupno odedel že šest let v zaporih.

Obtožnica navaja, da se je Remar zadnje čase preživljal skoro izključno le s tatvinami. Je izučen čevljar, toda že več let ni imel nikakega opravka s kopiti. Dne 1. avgusta t. l. je ukradel izpred Batjelove trgovine tesarskemu mojstru Francu Martincu 1000 Din vredno možko kolo; dne 2. septembra je ukradel iz veže palače OUZD na Miklošičevi cesti 1800 Din vredno kolo, last Jerneja Gostiča; nekaj dni kasneje je od istotam ukradel Francu Zavrtniku 1100 Din vredno kolo. Usodna pa je bila zavj tatvina 1500 Din vrednega kolesa, last trgovca Janka Pogačarja v Ljubljani, ki jo je izvršil dne 15. septembra izpred justične palače. Pogačar je namreč izvedel, kje se tat nahaja, ter ga je skupno z detektivom zasledil ravno pri delu, ko je ukradeno kolo prepletkoval in spopravljale. O aretaciji Remarja smo tedaj obrtno poročali. Pred sodiščem je dobil eno leto teške ječe, poostrene vsake četr-t leta s postom in temnico. Ko je predsednik vpra-šal: »No, Remar, ste zadovoljni s kaznijo?«, je ta odvrnil: »Da, hvala vam lepoti«

Leta 2000.

Pri Pustetu v Monakovu je izšla knjiga Antona Lúbke: »Tehnika in človek l. 2000.« V njej napoveduje Lúbke ogromen napredek tehnike, posebno na polju elektrike in s tem silne izpremembe v gospodarstvu in celokupnem materialnem življenju človeške družbe. Zanimivo je slediti pisatelju, tembolj, ker se da skoraj z matematično zanesljivostjo predvideti, da se bodo te napovedbe več ali manj tudi uresničile.

Predvsem izpremembe v domovih! Tu bo ogenj na ognjiščih ugasnil in ognjišča sama bodo postala nepotrebna. Nihče ne bo več kuril z drvmi in premogom in teh kuriv sploh ne bo nikjer več videti. Premog se na licu mesta predeluje in izpreminja v plin, olje, elektriko ali toploto in se v tem stanju odaja konsumentom. Hiše ogrevajo električne peči, plinske in druge toplotne napeljave. Mogočni viri električne sile bodo preskrbovali mesta z elektriko v razsipni obilnosti. Mali motor bo nadomestil služkinjo. Ne bo več treba mleti kave v ročnih mlinih, iztepavati preprog, čistiti obleke in čevljev, prati, sušiti in likati perila; vse to bo sedaj opravljal stroj. Električni kuhalniki se bodo tako izpopolnili, da bo mogla gospodinja brez skrbi sredi kuhanja oditi od doma, ne da bi se morala bati, da bi se jedi pokvarile. Električni tok se bo sam ustavil, čim bo jed dovolj kuhana. Istotako se bo s pomočjo umnih živorebrnih aparatov sama uravnavala toplotna napeljava. Morda bo mogoče že tudi zamenjati sistem električnih žarnic in plinskih mrežic z mrzlo lučjo, ki se bo dobivala iz čisto novih tokov; ali pa bomo namesto svetlobnih centralnih plamenov uporabljali ploskve, ki bodo v prostor prinašale dan. V bodočnosti bomo imeli nezdroljivo steklo, za okna nam bo služilo kremenasto steklo, ki propušča zdravilne ultravijoličaste žarke, za kar sedanje steklo ni sposobno. Že dosedaj se je ameriškim iznajditeljem posrečilo, da so izredno izboljšali steklo za stavbne svrhe. Izpopolnile se bodo naprave za sport v domači hiši in kopalne naprave; imeli bomo doma višinsko solnce.

Velikanske bodo izpremembe v industriji in mestnem prometu. Nove gonilne sile bodo odpravile vse dimnike, ves prah in dim. V sedaj črnih in neprijaznih industrijskih krajih se bodo smejale zelene trate in nasadi. Stroj, ki bodo znatno zmanjšali svoj obseg, bo gonila elektrika ali novi, še neznani tokovi; tekli bodo komaj slišno. Lavarne, kovačnice, fužine in druge peči bodo izginile. Električna moč na najenostavnejši način žveči železo, oblikuje jeklo, kuje verige. Že danes postaja pereče vprašanje, ali se bo jeklo ohranilo ali pa se nadomesti z drugo, lažjo snovjo, ki bo pa imela iste lastnosti kakor jeklo. Nekoč so pri zgradbi zrakoplovov uporabljali aluminij, ki ga je šele v zadnjih letih izpodrinil stalnejši duralumin. Izkušnja je pokazala, da prekaša ta kovina najboljše specialna jekla. Doba lahkih kovin za letala in zrakoplove je že tu in ni treba dvomiti, da se bo v bodočnosti zgodilo to tudi glede drugih prometnih sredstev: železnic in avtomobilov.

Promet se bo sploh zelo poenostavil. Večina prometa se bo razvijala v zraku; letala in zrakoplovi se bodo do skrajnosti izpopolnili. Mogoče bo letati v velikih višinah, kjer je zrak redkejši in zato odpor manjši. Brzina se bo tako zvišala, da bo mogoče v osmih urah dospeti iz Evrope v Newyork.

S pomočjo daljnovidov bo mogoče opazovati dogodke kjerkoli na svetu ali pa tudi v lastni hiši. Kakor je mogoče sedaj po telefonu govoriti na daljave, tako bo mogoče potem osebo na telefonu tudi videti. Časniki se ne bodo več tiskali, ker papir je vedno dražji; založniki bodo marveč oddajali naročnikom električne daljnovide, s pomočjo katerih bodo potem čitali najnovejše vesti, uvodnike, feljtone in gledali slike. Film se izpopolnjuje. Z radijem se je izvršila prava revolucija; razvoj na tem polju je nedogleden. Silno tankočutni električni aparati bodo slepi in gluhi pomagali do vida odnosno sluha.

Velikanski preobrat se bo izvršil v kmetijstvu. Vsako dosedaj običajno gnojenje bo odpadlo. Antene bodo iz zraka dovajale dušik naravnost v zemljo; elektrokulture bodo po-

mnogoterile pridelek. S pomočjo elektrike bo najbrž že tudi mogoče vplivati na tvorbo vetrov in oblakov, to je urejati vreme. Berlinski geograf Penck je že nedavno opozoril na možnost kolonizacije tropskih krajev, ki morejo postati žitnice Evrope.

Ves ta ogromni materialni napredek, ki se napoveduje, pa človeštva ne bo osrečil, ako se bo pri tem zanemarila duhovnost, ki je človeka boljši del.

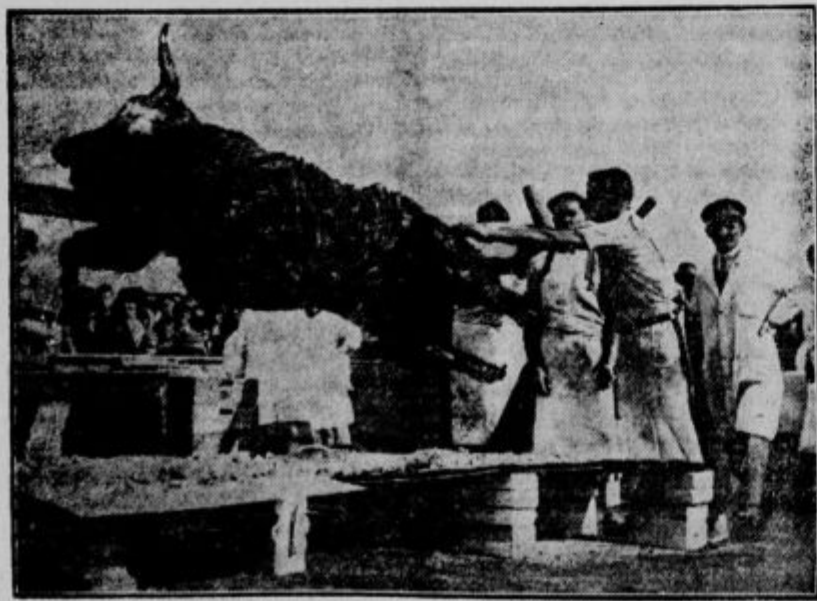
Moment ob grobni tišini pri grobu neznanega vojaka.

Angleški kralj in prince stojita pred grobiščem v svečani tišini.

— Trideset let sem že poročen in sem vsak večer doma pri ženi.
— To je pa vzgledna ljubezen!
— Ne, ne! To je gihl!

Bika pečejo na ražnju po starem običaju ob svečanih prilikah na Madjarskem.

Stalin, predsednik ruske komunistične stranke.

Nehvaležen poklic.

Vsak poklic ima svoje temne strani, toda dvomljivo je, ako je še kateri, ki ima toliko tragike, kot je poklic slikarja umetnika. Na Angleškem je danes nad 10.000 slikarjev, ki razstavljajo svoje umetnine, toda le malo jih je, ki vsaj za silo uspevajo ter se žive od svoje umetnosti. Zato je čudno, da jih je še danes toliko, ki iščejo kruha v tem nehvaležnem poklicu. George Morland je umrl v zaporu za dolžnike. (Na Angleškem imajo namreč kaznilnice za dolžnike, kar že Dickens tako spretno opisuje v svojih delih.) Richard Wilson, oče angleške pokrajinske slikarje, je živel v silnem pomanjkanju. Svoje proizvode je mogel kvečjemu pri oduševanih židih prodati, seveda za neznatne denarce. Benjamin Haydon, ki je bil nešteto krat v zaporu za dolžnike, je v največji bedi izvršil samoumori. Varley, slavni slikar, je nekoč pravil, da se mu ne zdi nekaj v redu, če ni enkrat ali dvakrat v mesecu zaprt. Umril je, kakor je živel, v veliki revščini, v obnošeni obleki in s strganimi čevlji, katere je imel prevezane z klopcom.

Veliki ženi Whistler je bil 57 let star, ko je bila prva njegova slika prodana za javno galerijo. Občina Glasgowa je kupila l. 1891 njegov slavni portret Sir Henry Irvinga za deset funtov in star suknič. Pozneje je bila ta slika prodana za 5000 funtov (1.375.000 dinarjev). Večkrat si je moral izposoditi po en šiling, da je imel vsaj suhega kruha in parkrat so mu prav vse prodali, karkoli je imelo le kako vrednost. Sam je pripovedoval, da je nekoč bil primoran, da je jedel mačje meso ter sirovo skorjo. Zlato svetinjo, katero je prejel na razstavi v Parizu, je večkrat zastavil. Dvoje Whistlerjevih slik, za katere je prejel 300 funtov (82.000 Din), kar je bilo zanj takrat veliko premoženje, je bilo prodanih nekemu Amerikancu za 11.000 gvinej, to je 3.180.000 Din, torej okoli 40krat toliko.

Greuze, veliki francoski umetnik, je umrl v Parizu v revščini. Slike Jean Milleta so le nekateri njegovi prijatelji občudovali, a njegovo mojstersko delo »Angelus« je kupil Chauchard za 32.000 funtov (8.800.000 Din). Umetnik sam pa jo je za časa življenja l. 1859. prodal za 60 funtov (16.000 Din). Veliki Corot ni mogel prodati nobene slike, dokler ni bil 60 let star in je s svojimi sodobniki živel v pomanjkanju. Mnogo holandskih umetnikov je živel v sličnih razmerah, med temi tudi Rembrandt, Franz Hals itd. Rembrandt je umrl bankrot, Hals je bil v večnih dolgovih, z Jakob Ruysdaelom sta živel na občinske stroške in Meindert ter Brauwer sta bila pokopana med berači, zadnji je celo vsled lakote umrl. Danes pa je Rembrandtov portret ali pokrajina vredna 100.000 funtov (27 milijonov Din) in neki portret Halsja je bil pred par leti prodan za 50.000 funtov (13 milijonov dinarjev).

Kako pa je s slovenskimi umetniki, je itak vsakomur znano.

Težko ranjena letalea. Zgoraj: poročnik Medaets, spodaj poročnik Verhaegen.

Glasba

Koncert ge. Zdenke Zikove dne 14. nov. v Unionu je bil kljub priljubljenosti, ki jo je sedanja zagrebška primadona nekada uživala v Ljubljani in kljub zanimivemu programu slabše obiskan.

Pevka je odpela dva solistična kora iz Puccinijeve zadnje opere »Turandot«, dve Jozefovičevi, po eno Lajovčevu in Škerjančevu, Dvořakovo, Křičkovo, Beethovno, Straussovo, Debussyjevo, Duboisovo in dve prireditvi Spanca M. de Falla. Dodala je še priljubljeno arijo iz »Toske«. Program je bil aktualen in z okusom izbran, namesto italijana Borgija je moral pevka peti Beethovna, ker so baje neki šovinisti to hoteli. Naravnost smešno je, da niti v koncertni dvorani ne sodimo z umetnostnim ampak narodnostnim merilom! Ne rečem, če bi se pele že same italijanske skladbe pri nas, pa se tako malo, da italijanske moderne sploh ne poznamo, na drugi strani pa se je čuditi, zakaj zoper opero, ki tako rada goji plehke Verdi-jeve reči, ni nikoli nobenih narodnjaških pomislekov.

Zikovo pozna naše občinstvo dobro kot nadpovprečno pevko in interpretinjo, zdi se mi pa, da je njen glas, odkar ga nismo čuli, nekaj pridobil na moči in akcentu in da je še mečji; tudi prednašanje je individualnejše, globlje. Zlasti sta na ljudi delovali originalni, tipično španski zadnji dve skladbi. Pevka je bila navdušeno sprejeta in žela mnogo aplavza. Upoznala nas je s Turandotom, ki danes obhaja vse evropske odre in nam pripomaga do znatnih estetskih užikov.

O Jugoslovanskem festivalu v Pragi, ki ga je priredila Češka Filharmonija, je v »Novosti« poročal dr. Božidar Širola, v »Riječi« pa njen glasbeni referent praški Božo Lovrič. Božidar Širola piše o naši glasbi med drugim: »Štrito! je pokazal, da zna pronikniti v najtežja moderna dela in da zna svojo voljo in svoje pojmovanje vliiti tudi uglednim praškim filharmonikom, ki so mu lepe sledili in z notranjo vneto sviralijo pod vodstvom sigurne roke izvrstnega dirigenta. Močan vtis sta zapustili obe deli na koncu prvega in drugega dela programa: Škerjanc in Lajovic. Dočim se Škerjanc navdušuje s plesno in to sodobno ubranostjo, objestno in razposajeno, pa Lajovic v svojem Caprice daje dinizijsko vedro in celo sakralno radost, katere se razvija v svojem neobičajnem ritmu v vedno večjem naraščanju sile in izrazitosti. Adamič je bil v svojih suitah podan fragmentarno in ni učinkoval s toliko silo, dasi je bilo pričakovati, da bo enostavni izraz njegovih stavkov in ubranosti deloval že po svojem kontrastu nasproti delom omenjenih mojstrov. Štolcer in Dobronić sta enako zanimala, osebno s svojimi barvami, Štolcer še z bujnostjo zvoka in s svojo bolešno poudarjeno motivno gradnjo. Dobroničev Eroticon je imel toliko uspeha, kolikor si ga je le mogel želeči. Prisrčno aklamirani Štrito! se je moral nekolikokrat zahvaljevati in je zaslužil največje zahvale naših skladateljev, ker jih je tako lepo predaval.« Božo Lovrič piše: »Češka Filharmonija je pozvala Štrito!a, izbera je bila srečna. Dirigent N. Štrito! je preveč mesta in časa posvetil kompozicijam E. Adamiča. Dovolj je bil en ljubljanski akvarel, da ga popolnoma karakterizira. Nežen je, melodiozen, pobožen, toda ponekod tudi banalen. Od Slovencev je vsekakor najdovršenejši Anton Lajovic. Njegov Caprice je vrlo dobro instrumentiran, ni fragmentaren, in je dosleden čisto do konca. Čutijo se vplivi nemške šole (R. Strauss). Tudi koncert L. M. Škerjancja je tehnično zanimiv, ali ves ta sklop zvokov ni sposoben, da zakrije pomanjkanje navdahnjenosti. Mlad je, pa mu ugaja upornost. Nocturno J. Štolcerja ima iste hibe, raztrganost, svojevoljnost, toda — in v tem je veliki plus tega umetnika — on ima nekaj povedati. Nenadoma se iz sejmškega blata javi melodijska, vrisk, kantilena, ki te povsem osvooji. Čutiš, da se tu lomi talent, ki še ni našel pravega svojega izraza. Tudi Ante Dobronić trpi, ker ima preveč sile, ki v želji, da vse objame, razpada v dele. Ima razmah, toda večinoma deluje fragmentarno

Kulturni pregled

Božična razstava umetnin v Jakopičevem paviljonu meseca decembra 1927. Razstavo priredi Uprava ljubljanskega velesejma s sodelovanjem Udruženja Oblikujočih Umetnikov — Sekcija Ljubljana. K razstavi odnosno k prodaji so pripuščena v splošnem vsa dela oblikujoče umetnosti in umetne obrti brez razlike smeri in dobe postanka — to je dela slikarstva, kiparstva, arhitekture, grafike ter umetne obrti. Razstave se lahko udeležijo vsakdo in sicer z neomejenim številom del, ki jih nudi prodaja. Priglasitev razstave se objavi v dnevnem časopisu ter se mora prijavnica oddati do vključno 26. novembra v pisarni ljubljanskega velesejma. Dela je oddati za razstavo odnosno prodajo 30. novembra 1927 od 14. do 17. ure v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani in sicer povsem opremljena za razstavo ter označena glasom priloženega seznama; z imenom avtorja odnosno lastnika, nazivom dela in prodajno ceno. Razstavna dela imajo razstavljalci določene dne na lastne stroške dostaviti v Jakopičev paviljon ter se neovnočena dela na račun razstavljalca odpremi na naslov, označen na prijavnici. Za vsako vnovčeno umetnino ali umetnootbrtni izdelek si pridržijo prireditelji 10% provizijo prodajne vsote v svrhu kritja režijskih stroškov. Ako razstavljalet po otvoritvi razstave označi razstavljeno delo kot neprodano, mora plačati prireditelju 10% znesek navedene prodajne cene. Kupec mora najmanj 50% pogodene vsote plačati pri sklepu kupčije ostalih 50% pa pri prevzemu. Prodaje, ki se izvedejo do zaključka razstave, podležejo istotako 10% proviziji v prid prireditelja razstave. Navedeni razstavni pogoji ostanejo veljavni tudi v slučaju podaljšane razstave preko določenega roka.

Knjige in revije

Dr. Jozo Arambašin: »Ljudsko telo i njegovo zdravlje«, I. (330 strani) in II. (148 strani) del; Split 1925. Narodna tiskarna v Splitu je te dni dotiskala novo delo znanega medicinskega pisatelja g. dr. Jozu Arambašina: »Ljudsko telo i njegovo zdravlje«. Knjiga je bogato ilustrirana z mnogimi slikami in tabelami, od katerih so nekatere v barvah. Prvi del obdeluje anatomijo in fiziologijo človeškega telesa, individualno in socialno higijeno. Ta del je v prvi vrsti namenjen dijakom srednjih in učiteljskih šol, potem pa starejšim intelektualcem ter vsem onim, ki se pečajo z javnimi posli in odgojo ljudskih množic kakor župani, duhovniki, učitelji, občinski svetovalci itd. Drugi del, ki je namenjen abiturientom, intelektualcem in izobraženim materam, obdeluje nekatere moderne medicinske probleme, ki so se proučili tekom zadnjih let, in daje praktična navodila o prvi pomoči odganjanju dece, ravnanje pri arteriosklerozi, nevrasteniji i. dr. V obeh delih je učen pisatelj uporabil mnogo medicinskih besed, ki jih sam že mnogo let zbira med ljudstvom ter jih je objavil v svojem »Liječništem riječniku« (Split, 1912). Knjiga se naroča v vseh knjigarnah in pri pisatelju v Splitu (Trubičeva obala 3). Cena prvega delu 80 Din, drugemu 30 Din; vsak del se more naročiti tudi sam zase.

ZA ADVENTNO IN BOŽIČNO DOBO PRIPOROČA JUGOSL. KNJIGARNA CERKVENIM ZBOROM SLEDEČE SKLADBE:

Adamič K.: V svitu zarje. Zbirka adventnih pesmi za mešani zbor. Part. Din 24.—, gl. po Din 6.—.
Foerster Ant.: 12 cerkvenih pesmi za mešan zbor. Din 12.—.
Grum A.: Adventne pesmi za mešani zbor. Part. Din 10.—, gl. po Din 4.—.
Hladnik Ign.: Božična slavošpeva za solo, mešani zbor in orgle. Din 12.—.
Hladnik Ign.: Božične pred- in poigre za orgle. Din 10.—.
Kimovec, Dr. Fr.: Rihar renatus. Zbirka raznih Riharjevih pesmi za mešani zbor. Part. Din 24.—, gl. Din 8.—.
Premrl St.: Slava Bogu na višavi, 10 božičnih pesmi za mešani zbor. Part. Din 24.—, gl. po Din 6.—.
Sattner-Premrl: Dve božičnici. Dvoglasna ženska zbirka s klavirjem.
Sattner-Premrl: Dve božični pesmi za solo zbor in orgle.
Sicherl-Premrl: Pridite molit Jezusa. 17 božičnih pesmi (Riharjevi, Cvekovi, Vavkovi in drugi napravi) za mešani zbor. Part. Din 30.—, gl. po Din 6.—.

KNJIGOVEZNICA K. T. D.

črtnica in tvornica poslovnih knjig
v Ljubljani, Kopitarjeva ulica 6/II
priporoča

svojo stalno veliko zalogo mnogo-
vrstnih salda-konti, štrac, journa-
lov i. t. d. lastnega izdelka.

Vstopnice za razne prireditve,
blagajniške bloke i. t. d.

Ceneise kot pri

RAZPRODAJAH

se dobi vsakovrstno manufakturno blago samo pri
TRPIN, MARIBOR. Glavni trg št. 17

Radio

Nauk o radiotehniki

Spisal Leopold André
Broširan Din 60.—, vezan Din 76.—

Jugoslovanska knjigarna
v Ljubljani.

Zaradi pomanjkanja prostora
se proda še nova, moderna

črno polit. jedilnica

iz trdega lesa. — Naslov se izve
v upravi »Slovenca« pod št. 9135.

Javljamo tužno vest, da je naša srčno-
ljubljena hči in sestra, gospodična

Julija Trobevšek

abs. II. let. obrt. šole

danes, dne 16. novembra po dolgem
mučnem trpljenju preminula.
Pogreb drage pokojnice se vrši v petek,
dne 18. t. m. ob 10. uri dopoldne izpred
želnege doma na domače pokopališče v
Nevije.

Vrhpolje pri Kamniku, 16. XI. 1927.

Zalujoči ostali.

Zahvala.

Vsem, ki so z nami sočustvovali v
težki boleznini in ob smrti naše nezgledne
matere, stare matere, ozir. tašče, gospe

Evgenije vdove Schmid

izrekamo najiskrenejšo zahvalo.

Ob enem izražamo prisrčno hvalo za
darovane vence in šopke ter vsem onim,
ki so pokojnico spremljali na njeni
zadnji poti.

Zalujoča rodbina

žand. podpolkovnika v p.
Jakoba Kiemenc.

Službe iščejo

Pekovski pomočnik
išče mesta. — Naslov v
upravi lista pod št. 9095.

Pekovski pomočnik
išče mesta. — Friderik
BRCAR, Poljanska cesta
št. 23, Ljubljana. 9144

Službe služe
v hotelu ali kaj podob-
nega za najnižjo plačo
išče reducirani mlajši
orožnik. — Naslov pove
uprava lista pod št. 9147.

POLINVALID
trezen, zanesljiv, z ne-
kaj srednješol. naobraz-
bi, neomadež. preteklo-
sti, se priporoča podjet-
jem in zasebnikom ter
sploh usmiljenim srcem
za kakršnokoli službo. —
Naslov v upravi št. 9146.

Proste službe

Miz. pomočnika
sprejem v službo tak-
oj. Plača po dogovoru.
— Anton DRAGAR, mi-
zarstvo, Trbovlje. — 9141

Stanovanja

Kot sostanovalec
se sprejme gospod. —
Naslov v upravi št. 9145.

SOBA lepo opremlj.,
z električno
razsvetljavo, se odda s
1. decembrom. Naslov v
upravi pod št. 9067.

Kdo kupi?

Imam naprodaj dobro
MOLZNO KRAVO
katera bo imela prihod-
nji mesec telička. Cena
po dogovoru. — Marija
Lešnjak, D. M. v Polju 35

Mostna tehnična
takoji poceni naprodaj. —
Več pri: MAVER, Ljub-
ljana, Ahacijeva cesta 5.

Kdo proda?

Starinske
umetniške cerkvene in
druge predmete: slike,
lustre itd., kupim. — Po-
nudbe pod: »Inozemski
kupec 9130« na upravo.

Aparat

za petrolej, s steklenico
za merjenje, se kupi. —
Ponudbe sprejema upra-
va lista pod št. 9127.

Naša obrt

Tvrška A. VOLK
Ljubljana, Resljeva cesta 24
nudi najcenejše vse vrste
osušeno moko in druge
mlevske izdelke.
Zahtevajte cenik!

Stavbno podjetje
ACCETTO & drugov
družba z o. z.
Maribor, Koroška ul.

Družba »Ili-ija«
Premog - drva
- koks - oglje.

Dunajska cesta 46, poleg
lv Zakotnika Tel 2820

Sveže najfinišje, norveško

ribje olje

iz lekarne dr. G. Piccoli-ja
v Ljubljani se priporoča
bledim, slabotnim osebam

Najboljša

reklama

so oglasi v

»Slovenca«

»Slovenca«

»Slovenca«

»Slovenca«

»Slovenca«

„SLOVENE“

Dobro je vsikdar
naložen denar, ki
ga inserent izda

za oglase

pa tudi v

najbolj

priprosti

uspeh Vsakomur torej, ki ima kaj naprodaj ali dobaviti

ali pa misli kaj kupiti, je

„Slovenec“ za insercijo

ob vsaki priliki najbolj

je za vsakega trgovca in
obrtnika najbolj primeren
list za uspešno reklamo

v tem med na-
sim ljud-tvom
po deželi naj-
bolj razširjenem dnevniku Vsak ogas. pa bodisi v

maihni obliki (najmanjši

prostor za enkrat samo 5D)

zagotovi oglaševalcu gotov

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

priliko

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

priporoča sledeče

IGROKAZE

z mešanimi, samo moškimi in samo ženskimi vlo-
gami za podeželske odre:

(Rimske številke značilno dejanja, arabske pa število
oseb.)

Benko: Strahomir. Igra. V., 12. Din 12.—.
Bevk: Bedak Pavlek. Otroške igrice: Bedak Pa-
vlek. Skrb in smrt. Kralji in služabnik. Nebo-
gljivi. Dobrota je sirota. Din 18.—.

Burke in šaljivi prizori. 18 enodejank. Din 20:
1. Carodejna brivnica. 2. Radi nagrade. 3. Čašica
kave. 4. Zaklad. 5. Vedež. 6. Pobiljsana trmoglav-
ka. 7. Lunkja v namiznem prtu. 8. Dve teti. 9. Na
skalnici. 10. Pred sodnikom. 11. Zenin Miha. 12.
Zamorec. 13. Junaki. 14. Trije učenjaki. 15. Tihot-
apeč. 16. Opeharjeni žid. 17. Izgubljena stava. 18.
Čudna kupcija.

Cankar-Skrbinšek: Hlapec Jernej in njegova
pravica. Drama. 9 slik, 27 oseb. Din 18.—.
Česnik: Pogodba. Burka s petjem. II. 9. Din 8.
Finžgar: Divji lovec. Narodni igrokaz. VI., 23.
Din 18.—.

Razvaline življenja. Drama. III., 7. Din 30.
vez. Din 40.—.
— Vse naše. Burka. I., 5. (Iz zbirke: Poljanec,
Trenutki oddiha.) Din 16.—.

Funtek: Tekma. Drama. III., 6. Din 20.—.
Gerstäcker-Seljak: Lovski tat. Ljudska igra.
V., 9. — Erazem Predjamski. Igra. V., 11. Din 6.
Glediške igrice: Zdravnikov strežnik (m. vl.).
— Sv. Janez Evangelist in ropar (m. v.). — Preva-
rni hišnik (m. vl.). — Konvencionalne laži (meš.
vl.). Din 5.—.

Gogolj-Prijatelj: Revizor. Komedija. V., Din 20.
Govekar: Martin Krpan. Drama. V., 26. Din 26.
Jalen: Srenja. Drama. IV., 8. Din 25.—.
— Dom. Drama. VI., 13. Din 22.—.

Kakšen gospod tak sluga. Burka iz vojaškega
življenja. I., 8. Din 10.—.
Krek: Turki križi. Igra. VI. 18. — Tri sestre.
Igra. III., 9. Din 14.—. Ob vojski. — Igrokaz. IV.,
15. Din 8.—.

— Ob vojski. Igrokaz. IV., 15. Din 8.—.
Linhart: Zupanova Mica. Komedija. II., 7.
— Veseli dan ali Matiček se ženi. Komedija V., 11.
Din 20.—.

LJUDSKI ODER:

I. zvezek: razprodan.
II. zvezek: Krivoprisežnik. Narodna igra s pe-
tjem v treh dejanjih. (7. slikah.) Po L. Anzengru-
berju za slovenske odre priredil A. Robida. II. izd.
Ljubljana, 1926. Din 18.—.

III. zvezek: Miklova Zala. Igra v petih de-
janjih. Po Sketovi povesti priredil M. Bajuk. Ljubljana,
1923. 49 strani. Din 18.—.

IV. zvezek: Tihotapec. Ljudska igra v petih
dejanjih. Po Jurčiču priredil M. Bajuk. Ljubljana,
1923. 53 strani. Din 18.—.

V. zvezek: Po dvanaestih letih. Ljudska igra v
štirih dejanjih. Po Schrottenbachu priredil Fr. Kol-
blar. Ljubljana, 1923. 81 strani. Din 18.—.

VI. zvezek: Kampoteljski romarji. Pevska
igra v treh dejanjih. Spisal dr. Ivan Pregelj. Ljub-
ljana, 1925. 63 strani. Din 10.—.

VII. zvezek: Mlinar in njegova hči. Ljudska
igra. Spisal E. Raupach. Za slovenske odre priredil
A. Robida. Ljubljana, 1926. Din 18.—.

VIII. zvezek: Scapinove zvijače. Komedija v
treh dejanjih. — Po Moliereu prevel Niko Kuret.
Ljubljana, 1926. Din 18.—.

IX. zvezek: Revček Andrejček. Ljudska igra
s petjem v petih dejanjih. Za slovenske odre pri-
redil A. Robida. Din 18.—. Pevske točke zložil M.
Bajuk. Ljubljana, 1926. Din 20.—.

X. zvezek: Lumpacivagabund ali zanikrna tro-
jica. Carobna burka v šestih slikah. Za slovenske
odre priredil A. Robida. Ljubljana, 1927. Din 18.—.

XI. zvezek: Zapravljivec. Carobna pravljica v
3 dejanjih (8 slikah). Nemški spisal F. Raimund.
Za slovenske ljudske odre priredil A. Robida.
Ljubljana, 1927. Din 18.—.

XII. zvezek: Moliere, Skopuh. (L'Avare
1668). Komedija v petih dejanjih. Prevel Niko Ku-
ret. Ljubljana, 1927. Din 18.—.

Majcen: Kasija. Drama. III., 10. Din 16.—,
vez. Din 22.—.

— Za novi rod. 3 enodejanke: Profesor Grad-
nik. — Knjigovodja Hostnik. — Zamorka. Vez. 17.
Marica: Kralj Matjaž. Mladinski narodni igro-
kaz s petjem in plesom V., 17. Din 6.—. Pevske in
plesne točke Din 17.—.

Medved: Stari in mladi. Ljudska igra. IV., 10.
Din 7.—.

Meško: Mati. Drama. III., 9. Din 28.—.
— Na smrt obsojeni? Dramatska slika. III.,
24. Din 11.—.

Navinšek: Lepa maska. Navodilo za šminka-
nje. Din 6.—.

Remec: Užitarji. Kmečka žaloigra. III., 10.
Din 6.—.

Ribičič: Kraljica palčkov. Mladinska igra. III.,
10. Din 20.—.

— V kraljestvu palčkov. Otroška igra s pe-
tjem. III., 9. Din 15.—, glasbene točke Din 15.—.

Rihar: Andrej Hofer. Igra V., 22. Din 6.—.

Rojec: Tončkove sanje na Miklavžev večer.
Mladinska igra III., Din 30.—.

Sardenko Silvin: Mati sv. veselja. Skrivnost
vstajenja. V., 14. Din 16.—.

— Nedeljske ure na društvenem odru. 4 igro-
kazi za ženske vloge. Din 16.—.

— Slovenska apostola. Zgodovinska igra. V.,
11. Din 16.—.

Silvester: Kuplet in pesmi (Krojač in črev-
ljar. Liberal. Mizar. Zupan. Narobe svet. Piskro-
vezec. Dimnikar. Smolar. Knajpov kuplet. Kavarica.
Vipavska novoletnica.) Din 20.—.

Skrbinšek: Diletantski oder. Navodila za reži-
serje. Din 16.—.

Turšič: Izgubljeni raj. Dramatska bajka s pe-
tjem. III., 9. (Zenske vloge.) Din 10.—.

Veseloigre in šaljivi prizori za moške in ženske
vloge. (Sokratov god. — Nocoj je prav lep večer —
V posredovalnici. — V hudih zadregah. — Gospa
Kordula.) — Din 16.—.

Vodopivec: Na krivih potih. Igra. V., 7. (Zen-
ske vloge.) Din 12.—.

Volc: Na dan sodbe. Ljudska igra. III., 17.
Din 8.—.

— Kolajna Veseloigra. I., 14. Din 8.—.

— Roka božja. Igrokaz. V., 11. (Zenske vloge.)
Din 10.—.

Za križ in svobodo. Igrokaz. V., 7. Din 8.—.

Zbirka ljudskih iger: 20 zvezkov po Din 12.

Najnovejši katalog je brezplačno na razpolago!

Naročila sprejema

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI.